

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 27Co/27/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8723212113
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Koščo
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8723212113.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Košču a členov senátu JUDr. Mareka Kohúta a JUDr. Jozefa Angeloviča v právnej veci žalobcu: 1) M. O., nar. X.X. XXXX, trvale bytom letná XXXX/XX, A. 2) U. P., nar. X.X.XXXX, trvale bytom N. XXXX/XX, A. - Z. Z., právne zastúpené Advokátska kancelária MARCEL BIZNÁR, s.r.o., Bajkalska 31, Bratislava, IČO: 36868221 proti žalovanej: L. Z. D., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom H. XXX/XX, Z., právne zastúpená: M. Martin Bašista, advokát, Štefánikova 8, Poprad, IČO: 37880381, v konaní o určení, že vec patrí do dedičstva s prísl., o odvolaní žalobcov a odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad č .k. 12C/80/2023-301 zo dňa 20.1.2025, jednohlasne takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I.

II. Zrušuje rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len súd prvej inštancie) rozsudkom v konaní o určení, že vec patrí do dedičstva s príslušenstvom takto rozhodol

I. Súd u r č u j e, že nehnuteľnosť - pozemok parc. č. KN E XXX, druh pozemku: orná pôda o výmere XXXX m², ktorý je zapísaný na LV č. XXXX pre k.ú. Z. Z., P. A., P. A. v evidencii P. úradu A., katastrálny odbor, patrí do dedičstva po poručiťelovi P. U., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX v celosti.

II. Náhradu trov stranám n e p r i z n á v a.

2. Žalobkyne sa žalobou doručenou súdu dňa 21.11.2023 domáhali, aby určil, že nehnuteľnosť - pozemok parc. č. KN E XXX, druh pozemku: orná pôda o výmere XXXX m², ktorý je zapísaný na LV č. XXXX pre k.ú. Z. Z., P. A., P. A. v evidencii P. úradu A., katastrálny odbor, patrí do dedičstva po poručiťelovi P. U., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX v celosti. Zároveň si uplatnili náhradu trov konania. Žalobu v písomnom podaní odôvodnili tým, že žalovaná je výlučnou vlastníčkou pozemku parc. č. G. XXX, druh pozemku - orná pôda o výmere XXXX m², ktorý je zapísaný na LV č. XXXX pre k. ú. Z. Z.. Vlastníctvo žalovaná nadobudla kúpnu zmluvou, vklad ktorej bol povolený pod č. S zo dňa 18.2.2020. Jej právni predchodcovia nadobudli vlastníctvo titulom vydržania obsiahnutom v notárskej zápisnici. Právnym titulom na nadobudnutie vlastníckeho práva osvedčením vydržania mala byť oprávnená a dobromyseľná držba pozemku právnymi predchodcami žalovanej. Tieto skutočnosti sa nezakladajú na pravde, pretože žalovaná, ani jej predchodcovia nikdy nemohli predmetný pozemok užívať, pretože bol predmetom konfiškátu a následne bol pridelený pridelovou listinou - výmerom o vlastníctve pôdy č. XXXXX/XX zo dňa 12.7.1948, prideleným právnym predchodcom žalobcov, a to ich otcovi P. U., (slobodný), nar. XX.XX.XXXX, zomrelom XX.XX.XXXX. Pozemok po smrti P. U. nebol predmetom dedičského konania W a preto nebol prededený. P. U. predmetný pozemok parc. č. XXX sám užíval. Zo strany žalovanej neboli nikdy splnené podmienky pre nadobudnutie vlastníckeho práva k pozemku

a keďže je zapísaná ako výlučná vlastníčka daného pozemku na príslušnom liste vlastníctva, kde jediná možnosť domôcť sa dedičských práv žalobcov je v dodatočnom dedičskom konaní k predmetnej nehnuteľnosti po obnovení pôvodného zápisu na LV v prospech P. U., je daný naliehavý právny záujem žalobcov na podaní žaloby. R. sa počas svojho života voči poručiteľovi nedopustili konania, ktoré by založil ich dedičskú nespôsobilosť, alebo by boli vylúčení z dedenia. Spolu so žalobou podali návrh na vydanie neodkladného opatrenia, aby súd zakázal žalovanej do času právoplatného skončenia súdneho konania vo veci predať, inak odplatne alebo bezodplatne previesť alebo zaťažiť predmetnú nehnuteľnosť. Návrh odôvodnili tým, že ohľadne vlastníctva daného pozemku už prebehlo niekoľko zmien a možnými novými vkladovými konaniami môže dôjsť k zmareniu účelu konania.

3. Na preukázanie svojich tvrdení predložili list vlastníctva, rodné listy, rozhodnutie o dedičstve, výmer o vlastníctve pôdy, konečný prídellový plán, v priebehu konania ďalšie výmery, listy vlastníctva, potvrdenie banky a navrhli pripojiť súdne spisy z iných konaní, vypočuť svedkov G., A..

4. Žalobkyne v ďalších písomných podaniach a na pojednávaní prostredníctvom právneho zástupcu uviedli, že v zmysle § 1 ods. 2 nariadenia SNR č. 104/1946 Sb. SNR predstavuje výmer o vlastníctve pôdy verejnú listinu dokazujúcu vlastnícke právo prídelcu k pridelenej pôdohospodárskej nehnuteľnosti. Výmer o vlastníctve pôdy je správny akt, ktorý súd nie je v rámci civilného sporového konania oprávnený spochybňovať. Poukázali na rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/123/2003. Predmetný výmer o vlastníctve pôdy nebol nikdy zrušený. Ak by poručiteľ nesplnil niektoré podmienky držby uvedené vo výmere, išlo by o dôvod pre zrušenie výmeru. Žalovaná nepreukázala, že by bol výmer príslušným orgánom neskôr zrušený. Zaplatenie ceny za prídely bolo preukázané listinným dôkazom. Žalobkyne preukázali, že išlo o ich otca, ktorý bol v čase vydania výmeru slobodný a takto bol aj označený vo výmere. Žiadny iný slobodný partizán s rovnakým menom a priezviskom, s ktorým by mohlo dôjsť k zámene, v danom čase v Z. Z. nežil. Na základe predmetného výmeru už bolo zapísané do katastra nehnuteľností záznamom vlastnícke právo viacerých pozemkov v prospech poručiteľa a uskutočnilo sa už aj dodatočné dedičské konanie. Zápis vlastníckeho práva výmeru o vlastníctve pôdy do pozemkovej knihy mal iba evidenčný charakter. V zmysle § 3 ods. 1 bod 2 zákona č. 90/1947 Zb. o prevedení knihovného poriadku strán konfiškovaného nepriateľského majetku a o úprave niektorých právnych pomerov vzťahujúcich sa na pridelený majetok, ako aj v zmysle § 17 ods. 2 nariadenia SNR č. 104/1945 Sb. SNR malo návrh na prevedenie knihovného poriadku vo vzťahu k prideleným nehnuteľnostiam podať poverenie pre poľnohospodárstvo a pozemkové reformy. Poručiteľ nemal na zápis do pozemkovej knihy žiadny vplyv. Ak si tento úrad nesplnil svoju povinnosť, tak táto skutočnosť nemôže byť vyhodnotená v neprospech poručiteľa a žalobkyní. Takýto žalobný návrh zohľadňuje požiadavku, aby zodpovedal právnomu vzťahu v čase vyhlásenia rozsudku a ide o prípustný prostriedok riešenia sporov o tom, že určitá vec patrí do dedičstva. Tu odkázal na rozhodnutia NS SR sp. zn. 1Cdo/26/2007, 1Cdo/183/2009 a 8Cdo/156/2018.

5. Žalovaná vo svojich písomných podaniach žiadala žalobu zamietnuť ako nedôvodnú. Poprela všetky skutkové tvrdenia žalobcov. Nechala si vyhotoviť súkromný znalecký posudok s cieľom poskytnúť podrobnejšie právne posúdenie v súvislosti s tvrdeniami uvádzanými v žalobe.

6. Namietla aktívnu legitímáciu žalobkyní s odôvodnením, že žalobkyne žiadnym relevantným dôkazom nepreukázali, že sú právne nástupkyne osoby, v prospech ktorej bol vystavený Výmer o vlastníctve pôdy č. XXXXX/XX zo dňa XX.X.XXXX, vydaný poverením pôdohospodárstva v prospech prídelcu P. U. sl. Nepredložili žiadny relevantný doklad o tom, že osoba P. U. sl., uvedený vo výmere a osoba P. U., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, ktorého dedičmi bola manželka O. U. a žalobkyne, sú identické osoby a nejde iba o omyl v identifikácii týchto osôb. Vzniesla námietku nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobkyní na podanej žalobe. Právny záujem, ktorý je podmienkou procesnej prípustnosti určovacej žaloby, musí byť naliehavý. Žalobkyne mali povinnosť osvedčiť svoj naliehavý právny záujem, teda poukázať na určité skutkové okolnosti v prejednávanej veci vedúce ku sporu a k potrebe určiť súdom, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je a vysvetliť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši. Rozhodovanie o návrhu žalobkyní nemôže deklarovať existenciu právneho vzťahu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia podľa § 217 ods. 1 CSP. Žalovaná ako kupujúca nadobudla vlastnícke právo k pozemku parcely I. XXX k.ú. Z. Z. na základe kúpnej zmluvy uzavretej s Ing. L. P. a jeho manželkou L.. B. P. dňa XX.X.XXXX ako predávajúcimi. Predávajúci prehlásili, že sú oprávnenými osobami na prevod vlastníckych práv pozemku, majú spôsobilosť s predmetom zmluvy nakladať. Vlastnícke právo nadobudli na základe predchádzajúceho perfektného právneho aktu, ktorým bola kúpna zmluva uzavretá s A. O. a jeho manželkou S. O.. V konaní

teda nemôže byť sporné, že žalovaná bola pri nadobúdaní vlastníckych práv dobromyseľná v tom, že pozemok nadobúda od jeho skutočného vlastníka a je tak preukázané, že žalovaná nadobudla vlastnícke právo k pozemku na základe dobrej viery od nadobúdateľa predmetnej nehnuteľnosti. K tomuto tvrdeniu odkázala na rozhodovaciaj prax súdnych autorít a to nález Ústavného súdu I.ÚS 549/2015, v ktorom ústavný súd konštatuje, že z hľadiska poskytnutia ústavno-právnej ochrany musí postaviť na rovnakú úroveň vlastnícke právo pôvodného vlastníka a nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novým nadobúdateľom na základe jeho dobrej viery. Pokiaľ však nemožno zachovať maximum z obidvoch základných práv, treba prihliadnúť na princíp všeobecnej spravodlivosti. Vyššie riziko má niesť nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože tento nie je schopný sa nejakým spôsobom dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovú sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom konaní. Ďalej poukázal na nález ÚS I. ÚS 151/2016, z ktorého citoval stať: „Aj keď OZ explicitne neupravuje všeobecný spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam od nevlastníka iba na základe dobrej viery nadobúdateľa, s výnimkou vydržania, nemožno bezvýnimočne tvrdiť, že samotná absencia vlastníckeho práva prevodcu povedie automaticky k neplatnosti zmluvy o prevode vlastníckeho práva. Princíp dobrej viery chrániaci účastníkov v súkromno-právnych vzťahov je jedným z kľúčových prejavov princípu právnej istoty odvíjajúceho sa od princípu právneho štátu. Nadobúdateľovi vlastníckeho práva v dobrej viere musí byť poskytnutá široká ochrana. K rovnakým záverom došla aj predvojnová judikatúra, či neskoršia jurisprudencia. (pochívne nadobudnutie nahradzuje len nedostatok vlastníctva predchodcu, nie však ostatné podmienky platnej zmluvy). Konštatované je tiež rozhodnutie ÚS ČR III. 415/15, III.ÚS247/14 z neho najmä konštatovanie, že každému treba poskytnúť ústavno-právnu ochranu, ak odvodzoval svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam evidovaných v katastri nehnuteľností od právneho úkonu, ktorý by bol neskôr posúdený hoc aj absolútne neplatným. Nevyhnutným predpokladom pre tento originálny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva je dobrá viera nadobúdateľa posudzovaná individuálne pri okolnostiach každého prípadu. Ústavný súd síce vidí rozdiel medzi konaním o určenie vlastníckeho práva a konaním o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiťovi, v obidvoch prípadoch však ide o obdobné určovacie žaloby, v ktorých podľa názoru ústavného súdu musia byť uvedené princípy ochrany dobrej viery, dobromyseľného nadobúdateľa... Je povinnosťou súdov občiansko-právne spory rozhodovať, a nie posúvať ich rozhodnutie na ďalšie individuálne spory. Podľa ustálenej judikatúry všeobecných súdov SR, súdov ČR a Európskeho súdu pre ľudské práva, dobromyseľnému nadobúdateľovi vlastníckeho práva musí byť v materiálnom právnom štáte poskytnutá súdna ochrana aj pred pôvodným (skutočným) vlastníkom. Zásadu, že nikto nemôže previesť viac práv než má sám, možno prelomiť ochranou dobrej viery nadobúdateľa, pokiaľ je nad akúkoľvek pochybnosť zrejme, že nadobúdateľ je dobromyseľný, že vec riadne podľa práva nadobudol (rozsudok NS SR 6Cdo/71/2011). Z vývoja judikatúry Ústavného súdu Českej republiky jednoznačne vyplýva rozširovanie ochrany osôb, konajúcich v dobrej viere v prípade nadobudnutia nehnuteľnosti od nevlastníka. V prípade riadneho nadobudnutia vlastníckeho práva vyplýva nárok na jeho ochranu aj proti pôvodnému vlastníkovi za podmienky, že toto vecné právo bolo nadobudnuté v dobrej viere a bez rozporu s ust. § 39 OZ. Opačná interpretácia by narušila celý koncept právnej istoty a ochrany nadobudnutých práv. Osobe, ktorá urobila určitý právny úkon s dôverou v určitý, jej druhou stranou prezentovaný skutkový stav, navyše potvrdený údajom z verejnej štátom vedenej evidencie, musí byť v materiálnom právnom štáte poskytnutá ochrana. Rovnaké stanovisko zdieľa Európsky súd pre ľudské práva. (sťažnosť č. 7097/10, 33202/96, 2009 a i.). V spore medzi stranami prichádza do úvahy ako ďalší relevantný dôvod na zamietnutie žaloby aj aplikácia všeobecne uznávanej právnej zásady „vigilantibus iura scripta sont“, napr. rozhodnutie NS SR 5Sžf 65/2001. Práva patria len bdelym (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv. Inak ich podcenením, či zanedbaním, môžu strácať svoje práva majetkové, osobné satisfakčné. Odvolala sa na priložený znalecký posudok znalca Ing. O. C., z obsahu ktorého je zrejme, že je možné konštatovať absolútnu nedbalosť a nečinnosť nielen samotného prídelcu P. U. sl., ale aj jeho manželky a jeho dcér. Žalobkyne by mali vysvetliť, prečo sa aktívne nezaujímali rovnako, ako ich právni predchodcovia o ich práva a to nielen k pozemku parcely I. XXX k. ú. Z. Z., ale aj k ostatným pozemkom v zmysle výmeru o vlastníctve pôdy. R. nemohla vedieť, že pozemok E KN bol resp. čo i len teoreticky mohol byť určený do prídelu pre P. U. sl., keď daný prídel - parc. mpč XXX nebola zapísaná do operátu pozemkovej knihy. A. P. U. sl. nebol pozemkovo-knižne prevedený. Pretože k takémuto zápisu nedošlo, štát na nich naďalej nahliadal ako na skonfiškované pozemky, t. j. ako na majetok štátu. Po skonfiškovaní pozemkov štátu v roku 1945 bol ako vlastník až do roku 1997 evidovaný v katastri nehnuteľností štát, teda Slovenská republika. Táto skutočnosť ozrejmúje dôvodnosť a legálnosť právneho úkonu M. H., ktorým bolo vydržanie jeho vlastníckeho práva k pozemku na základe notárskej zápisnice. V danom prípade išlo o originálny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva touto osobou. Podľa bohatej judikatúry

súdnych autorít medzi originálne spôsoby nadobudnutia práva patrí vytvorenie novej veci, spracovanie cudzej veci, vydržanie a i. Zásada nemo plus iuris nie je pri otázke originálneho nadobudnutia vlastníctva vôbec relevantná, pretože táto zásada výslovne rieši existenciu práva právneho predchodcu a uplatňuje sa pri derivátnych prevodoch vlastníckeho práva. Pri originálnom nadobudnutí vlastníckeho práva je podstatné, kto bol pôvodným vlastníkom veci, nakoľko k vzniku vlastníckeho práva dochádza v dôsledku inej právnej skutočnosti ako prevodu, či prechodu práva. Plynutie času má právny význam pre oslabovanie vlastníckeho práva, prípadne až k jeho zániku nielen v súvislosti s aplikáciou inštitútu vydržania, ale aj originálneho nadobudnutia vlastníckeho práva v dobrej viere. Čím dlhší čas uplynutie od nadobudnutia vlastníckeho práva dobromyseľným nadobúdateľom, tým má ústavno-právna ochrana princípu právne istoty „bona fide“ vlastníka na pomyslenej miske váh „väčšiu váhu“ než má ochrana vlastníckeho práva pôvodného (skutočného) vlastníka.

7. Poukázala na ďalšie závery znaleckého posudku, podľa obsahu ktorých výmer o vlastníctve pôdy ukladal povinnosti prídelcovi odo dňa vstúpenia do držby, a to platenia dávok, poplatkov, zaplatenie prídelovej ceny. Prídel nebol pozemkovo-knižne prevedený, nie je evidovaný v operáte pozemkovej knihy. Manželka P. U. v roku 1964 nevedela o prídele parcely č. XXX, sporná parcela nebola pojatá do dedičstva napriek tvrdeniu žalobkyní, že ich otec predmetný pozemok parc. č. XXX sám užíval. Nie je zrejmé, prečo žalobkyne nežiadajú prejednať dedičstvo ku všetkým nehnuteľnostiam o výmere XXXXX m² podľa výmeru, minimálne o parcelu XXX, ktorá sa nachádza v bezprostrednej blízkosti parc. č. XXX. Prídelová listina nie je identická s výmerom o vlastníctve pôdy, sú to dve rôzne veci. Prídelová listina sa vydáva na podklade výmeru o vlastníctve pôdy, v ktorej sa určujú podrobné podmienky prídelu. Je ich 8. Prídelová listina sa nenachádza v priložených listinných dôkazoch žaloby a ani v Slovenskom národnom archíve a v ďalších archívoch. Poukázal tiež na právnu úpravu obsiahnutú v ustanoveniach zákona 503/2003 o navrátení vlastníctva k pozemkom v znení neskorších právnych prepisov, podľa ktorého nie je možné vlastníctvo k pozemku, alebo jeho časti navrátiť, ak pozemok je vo vlastníctve fyzickej osoby a právnickej osoby okrem povinnej osoby. Priznaním práva žalobcom by došlo k porušeniu jej práv garantovaných príslušnými právnymi predpismi, Ústavou Slovenskej republiky.

8. Žalovaná na pojednávaní ďalej uviedla, že žalobcovia nepreukázali, aby predmetný výmer by sa mal dotýkať pozemku, ktorý je predmetom tohto konania. Žalobkyne nedisponujú prídelovou listinou, ktorá by mala byť integrujúcou súčasťou výmeru, potvrdzujúcou, že pozemok, ktorý je predmetom tohto konania, sa týka predmetného výmeru. Takáto prídelová listina sa nenachádza ani v Slovenskom národnom archíve, ani v štátnom archíve. Prídel P. U. sl. nebol nikdy pozemkovo-knižne prevedený, teda nedošlo nikdy k zápisu jeho vlastníckych práv s výnimkou dvoch pozemkov, a to pozemku č. XX, č. XX, ktoré však nie sú predmetom tohto konania. Na pozemok, ktorý je predmetom tohto konania, sa pozeralo ako na majetok štátu a to až do času, kedy nedošlo k jeho vydržaniu právnym predchodcom samotnej žalovanej, teda M. H., Z. O., P., G. a aj samotná žalovaná jednoznačne popreli tú skutočnosť, aby pred nadobudnutím, a v čase nadobudnutia vlastníckych práv žalovanej, mali akúkoľvek vedomosť o tom, že predmetný pozemok mal byť postihnutý nejakou vadou. V konaní žalovaná predložila kúpnu zmluvu, v zmysle ktorej preukázala svoju dobú vôľu a dobromyseľnosť pri nadobúdaní predmetného pozemku do svojho vlastníctva, a tak, ako je to uvedené v bodoch 5.1 a 5.4 predmetnej kúpnej zmluvy, , nemala vedomosť o tom, aby predmet kúpnej zmluvy bol postihnutý akoukoľvek vadou, o čom ju ubezpečili predávajúci. Rozsiahla judikatúra najvyšších súdnych autorít poukazuje na potrebu ochrany jej vlastníckych práv zo strany súdu v konaniach, akým je toto konanie, pričom v zmysle predmetnej judikatúry je jednoznačne poukávané na preferovanie princípu ochrany dobrej viery dobromyseľného nadobúdateľa ako aj na prípadné postihy žalobkyní, ktoré svojim nekonaním zanedbali svoje práva.

9. Samotná žalovaná uviedla, že sporné nehnuteľnosti a to parc. G. XXX kúpila kúpnu zmluvou od p. P. s manželkou. Uvedené osoby nehnuteľnosť zakúpili zase od p. O. s manželkou, ktorí sa vlastníckmi nehnuteľnosťmi stali na základe kúpno-predajných zmlúv s p. H.. Týchto ľudí bližšie nepozná, mimo p. P.. V čase uzavretia kúpnej zmluvy s predávajúcim boli na mieste samom v Z. Z. - S. cesta. V tom čase to bol pozemok nadväzujúci na pozemky, kde stáli rodinné domy. O. zámer na danej parcele postaviť 6 rodinných domov. Nijako nemala v záujme túto parcelu odpredávať. Celý čas až po súčasnosť sa riešila otázka územných rozhodnutí s Mestom A.. V minulosti osoby p. A. a p. G. mali záujem od nej odkúpiť časť parcely G. XXX, s čím nesúhlasila. V tom vidí, že uvedené osoby budú voči nej zaujaté. Na spornej parcele sú už vydané právoplatné územné rozhodnutia na 6 rodinných domov. Vo vydaní stavebných rozhodnutí nemohla pokračovať pre nariadené neodkladné opatrenia. Žalobkyne osobne nepozná. Nikdy s nimi nebola v kontakte. O ich existencii vie iba po tom, čo začalo súdne konanie

a bolo nariadené neodkladné opatrenie. Pozemok kupovala dobromyseľne. Neboli na ňom zapísané žiadne ťarchy, ani vecné bremená. Keďže na pozemku neboli v minulosti zapísaní žiadni vlastníci, ani žalobkyne, tak nemala žiadnu možnosť zistiť, že tam má byť nejaký problém. Nevie si vysvetliť, prečo po toľkých rokoch žalobkyne dospeli k záveru, že ich otec by mohol byť vlastníkom týchto pozemkov.

10. Súd na základe dokazovania vykonaného v súlade s prednesmi strán vypočutím žalovanej, svedkov L. L. P., A. O., A. G., M. A., O. G., oboznámením listinných dôkazov, a to listov vlastníctva, rodných listov, rozhodnutí o dedičstve, osvedčenia o vydržaní, výmerov o vlastníctve pôdy, konečného pridelového plánu, pripojených spisov P. súdu A. XXC/XXX/XXXX, XXC/XX/XXXX, XXC/XX/XXXX, XXC/XXX/XXXX, z nich najmä žalôb a rozhodnutí vo veci samej, potvrdenia banky, rozhodnutí správnych orgánov a.i. zistil nasledovný skutkový stav:

11. Dňa 12.7.1948 povereníctvo pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v N. vydalo podľa § 1 ods.1 nar. č. 104/46 Sb. n. SNR výmer o vlastníctve pôdy pridelenej podľa nariadenia č. 104/45 Sb. v znení nariadenia č. 64/48 Sb. SNR o konfiškovaní a urýchlenom rozdelení pôdohospodárskeho majetku D., O. ako aj zradcov a nepriateľov Z. národa.

V bode I. výmer obsahuje meno prídelcu P. U. sl. V k. ú. Z. Z., P. A., P. A., č. výmeru XX.XXX/XX, bývalý vlastník: uvedené na zozname parciel, katastrálne územie Z. Z., schválený pridelový plán vypracovaný miestnou roľníckou komisiou v Z. Z., potvrdeného P. roľníckou komisiou A. a schváleného povereníctvom poľnohospodárstva a pozemkovej reformy dňa X.X.XXXX, pod č. XXXXX/XX. Do vlastníctva P. U. sl. boli pridelené poľnohospodárske nehnuteľnosti v k. ú. Z. Z. o celkovej výmere X.XXXX ha, ktoré sú uvedené na pripojenom „výkaze“, ktorý tvorí integrujúcu časť tohto výmeru. V bode II. sa konštatuje, že nehnuteľnosti označené pod bodom I. sú pridelené v celosti za podmienok uvedených pod bodom L. tohto výmeru za pridelovú cenu, ktorej konečná výška bude však určená v pridelovej listine, ktorú vydá povereníctvo pôdohospodárstva a pozemkovej reformy. Podľa bodu III. bolo konštatované, že nehnuteľnosti sa pridelujú bez pozemkovo-knižných tiarch. Prídelcovi bola uložená povinnosť odo dňa vstúpenia do držby a úžitku platiť dane, dávky, poplatky, na pridelenom majetku osobne hospodáriť. Ak riadne nehospodári, povereníctvo pôdohospodárstva a pozemkové reformy môže prídel odňať podľa ust. § 23 ods. 2 nar. a i. Podrobné podmienky prídelu budú uvedené v pridelovej listine, ktorú vydá povereníctvo pôdohospodárstva. Podľa bodu IV. bod 1 tento výmer o vlastníctve pôdy je podľa ust. § 1 ods. 2 nar. č. 104/1946 Sb. n. SNR verejnou listinou dokumentujúcou vlastnícke právo prídelcu k pridelenej pôdohospodárskej nehnuteľnosti, na základe ktorej príslušný súd urobí záznam vlastníckeho práva v prospech prídelcu bez podmienky dodatočného ospravedlnenia. Výmer obsahuje dátum a podpis povereníka.

XX. Pre katastrálne územie Z. Z. bol spracovaný poľnou pracovnou skupinou č. A katastrálny meračský úrad v U. svätom O.. R. Q. parciel. R. obsahuje výmeru Q. s menom prídelcu P. U. a manželka O., rodená Z. s podpisom O. U.. O. parcely Q., R. ďalej obsahuje výmery Q., Q., Q., Q., Q. a XXXX s menom prídelcu U. P. sl. a podpis U. P. sl. v tabuľkách obsahujúcich číslo A. vložky zápisnice, číslo parcely, meno bývalého vlastníka, vlastnícky podiel, č. rozhodnutia o konfiškácii, čísla parciel podľa katastrálnej mapy, pozemkovej knihy, výmery. Pod bežným číslom XXX je uvedená parcela XXX podľa katastrálnej mapy, podľa pozemkovej knihy XX o výmere XXXX m².

13. Dňa 12.7.1948 povereníctvo pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v N. vydalo podľa § 1 ods.1 nar. č. 104/46 Sb. n. SNR výmer o vlastníctve pôdy pridelenej podľa nariadenia č. 104/45 Sb. v znení nariadenia č. 64/48 Sb. SNR o konfiškovaní a urýchlenom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, O. ako aj zradcov a nepriateľov Slovenského národa. V bode I. výmer obsahuje meno prídelcu P. U. a manželka (O., rodená Z.) v k. ú. Z. Z., P. A., P. A., č. výmeru XX.XXX/XX, a na základe pridelového plánu vypracovaného O. roľníckou komisiou v Z. Z., potvrdeného P. roľníckou komisiou v A., schváleného povereníctvom pôdohospodárstva dňa 3.7.1948 pod č. XXXXX/XX. Do vlastníctva P. U. a manželky boli prikázané poľnohospodárske nehnuteľnosti v k. ú. Z. Z. o celkovej výmere X.XXX ha, ktoré sú uvedené na pripojenom výkaze, ktorý tvorí integrujúcu časť tohto výmeru.

14. Dňa 12.7.1948 povereníctvo pôdohospodárstva a pozemkovej reformy v N. vydalo podľa § 1 ods.1 nar. č. 104/46 Sb. n. SNR výmer o vlastníctve pôdy pridelenej podľa nariadenia č. 104/45 Sb. v znení nariadenia č. 64/48 Sb. SNR o konfiškovaní a urýchlenom rozdelení pôdohospodárskeho majetku D., O. ako aj zradcov a nepriateľov Z. národa. V bode I. výmer obsahuje meno prídelcu U. P. a manželka O., rodená Z., P. U. sl., bytom Z. Z. por.č. XX, v k. ú. Z. Z., P. A., P. A., č. výmeru XX.XXX/XX, a na základe

prídelového plánu vypracovaného O. roľníckou komisiou v Z. Z., potvrdeného P. roľníckou komisiou v A., schváleného poverenctvom pôdohospodárstva dňa 3.7.1948 pod č. XXXXX/XX. Do vlastníctva P. U. a manželky, a P. U. sl. boli prikázané poľnohospodárske nehnuteľnosti v k. ú. Z. Z. o celkovej výmere X,XXXX, ktoré sú uvedené na pripojenom výkaze, ktorý tvorí integrujúcu časť tohto výmeru. A. bodu II. nehnuteľnosti označené pod bodom 1 sú pridelené v ideálnej časti 1 : 1.

15. V presne nezistenej dobe bol vyhotovený výkaz nehnuteľností skonfiškovaných s uvedením mena prídelcu V. U. a manželka O., rodená Z., U. P. sl., bytom Z. Z. por. Č. XX. Prílohou tvorí výkaz s uvedením parcely podľa katastrálnej mapy č. XX a č. XX, záhrady o výmere XXXX mX a zastavaná plocha o výmere XXXX m2.

XX. Dňa 11.8.1948 pracovná skupina pre pozemkovú reformu v G. pod č. XXXXX/XXXX vo veci k. ú. Z. Z. prídelca P. U. sl. vyzvala prídelcu na zaplatenie preddavku prídelovej ceny s odôvodnením, že podľa prídelového plánu vyhotoveného miestnou roľníckou komisiou v Z. Z. a schváleného jak okresnou roľníckou komisiou v A., tak poverenctvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy, bolo mu pridelených X,XXXX h pôdy v k. ú. Z. Z.. Za skonfiškovánú pôdu je potrebné zaplatiť pri prevzatí prídelovej pôdy do držby XX % prídelovej ceny. Pretože z technických príčin mu prídelová cena nemohla byť za tento prídel ustálená, bol vyzvaný na zaplatenie predbežne preddavku v sume 500 Kčs za 1 ha pridelennej pôdy, čiže sumu 3.000,- Kčs za celý uvedený prídel.

17. Dňa 22.12.1956 štátna sporiteľňa v Bratislave vyhotovila list adresátovi P. U., Z. Z. XX, okres A., podľa obsahu ktorého pri prevádzaní pozemkových reforiem mu bol pridelený pôdohospodársky majetok. Na prídelovú cenu je doteraz dlžný nedoplatok podľa zostavenia na rube tohto listu. D. je povinný zaplatiť tak, aby každý rok počnúc rokom 1957 uhradí najmenej jednu jeho desatinu. Ak je členom JRD vyššieho typu, v ktorom je peňažný dôchodok rozdelený podľa pracovných jednotiek, zastavuje sa mu platenie splátok za pôdu a za majetok, ktorý vniesol do družstva. Povinný je však splácať prídelovú cenu za majetok, ktorý si ponechal v osobnom vlastníctve. Podľa výpisu z účtu je stanovená prídelová cena v k.ú. Z. Z. k dátumu 24.2.1947 za inventár 840,- Kčs, za role : za syna P. ml. 5.767,- Kčs a za otca 6.828,- Kčs, spolu 12.763,- Kčs. K dátumu 25.3.1947 sú konštatované splátky 840,- Kčs v starej mene a 168,- Kčs v novej mene. Vyčíslený nedoplatok v novej mene predstavuje 12.595,- Kčs.

18. Podľa rozhodnutia bývalého štátneho notárstva v A. W zo dňa XX.X.XXXX v dedičskej veci po poručiteľovi P. U., zomrelom dňa XX.XX.XXXX, posledne bytom v A. - Z. Z., do dedičstva po poručiteľovi patrí polovica hnutelnej veci, televízor a nehnuteľnosť - účasť poručiteľa na rodinnom domčeku zapísanom vo vložke č. XXX k. ú. Z. Z., mpč. XXX/X v EN zlúčená parc. č. XXX/X, pod B2 v polovici a dlhy e) polovica pohľadávky štátnej sporiteľne v A. XXX,XX G. a polovica pohľadávky O. U. a P. U. st., bytom A. 3, Z. námestie v sume X.XXX,- G.. Štátne notárstvo schválilo dohodu o vyporiadaní dedičstva, podľa ktorej majetok poručiteľa zdedia maloletá U. U., nar. X.X.XXXX, bytom A. 3, Z. námestie, dcéra poručiteľa v polovici a maloletá M. U., nar. X.X.XXXX, bytom A. 3, Z. námestie, dcéra poručiteľa v polovici. Za dlhy poručiteľa zodpovedajú všetci dedičia, t. j. tak maloleté deti ako aj manželka poručiteľa O. U., rod. U., bytom A. 3, Z. námestie, každý X/X. Podľa odôvodnenia rozhodnutia, poručiteľ zomrel bez zanechania závetu a podľa zákona sú povolaní k dedeniu po ňom manželka a dve maloleté deti. Súpis a odhad dedičstva boli vykonané na základe údajov dedičov, obsahu pozemkovoknižných zápisov a ocenenia.

19. Notárskou zápisnicou napísanou dňa 24.07.1997 pod č. NZ XXX/XX- osvedčenie vyhlásenia o vydržaní nadobudol okrem iných parciel M. H. aj spornú parcelu č. XXX - orná pôda o výmere XXXX m2. P. vyhlásil, že užíva nerušene v dobrej viere viac ako XX rokov nehnuteľnosti - združené pozemky v k-ú- Z. Z.. A., že tieto pozemky začal užívať titulom majetkovo- právneho vysporiadania s ich pôvodnými pozemkovoknižnými spoluvlastníkmi a za celú dobu užívania sa nikto nedomáhal vlastníctva k týmto nehnuteľnostiam, ani ich vydania. Vzhľadom k tomu, že sa jedná o užívanie trvajúce viac ako 10 rokov, jeho nerušenosť a dobromyseľnosť, domáha sa vydania osvedčenia. Predložil výpisy z pozemkovej knihy, identifikáciu parciel, čestné prehlásenie T. N. a V. N..

20. Podľa rodného listu P. U., nar. XX.XX.XXXX, rodičmi menovaného boli P. U., XX-ročný v nezistený deň, mesiac, rok narodenia a O. U., rodená Z., XX-ročná v nezistený deň, mesiac, a rok narodenia.

21. Žalobou doručenu súdu dňa 19.7.2007 (11C/135/2007) sa žalobcovia O. O. rodená B. a spol. domáhala voči žalovaným A. O., S. O., A. S. a L.. A. C. určenia, že parcela č. XXX- orná pôda o výmere XXXX m2, zapísaná v LV č. XXXX v k. ú. Z. Z. patrí do dedičstva po poručiiteľke G. B. a i. F. zo dňa XX.XX.XXXX sp. zn. XXC/XXX/XXXX-XX, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa XX.XX.XXXX súd žalobe o určení veci patriacej do dedičstva vyhovel. Podľa časti odôvodnenia rozhodnutia je nesporné, že M. H. nezákonne osvedčil vlastnícke právo k predmetnej parcele a preto nenadobudol nikdy vlastnícke právo k nej a nebol jej vlastníkom ani v čase jej predaja žalovaným v 1. a v 2./rade. Títo sa preto nestali jej vlastníkmi a i. Neplatnosť vydržania M. H. vyplýva z nenaplnenia zákonných podmienok vydržania. Podľa odôvodnenia v ďalšej časti predchádzajúci vlastník spornej parcely M. H. ju mal nadobudnúť notárskym osvedčením D t. j. vydržaním. Ako dôkaz toho predložil čestné prehlásenia dvoch osôb. Nepravdivosť jeho vyhlásenia bola preukázaná v trestnom konaní vedenom proti nemu OO PZ Poprad pod č.k. ČTS:P.-XXX/XXXX. Tu obidve osoby vyhlásili, že žiadne takéto vyhlásenie o užívaní parciel nepodpísali, a teda že ide o sfaľované prehlásenie. Trestné stíhanie voči M. H. bolo odložené z dôvodu jeho úmrtia. Je preukázané vlastníctvo tejto parcely G. B., pripojenou pozemkovo-knižnou vložkou.

22. Žalobou doručenu súdu dňa 19.1.2006 (11C/12/2007) sa žalobcovia I. H., a spol.. domáhali voči žalovaným A. O., S. O., určenia, že žalobca v X./rade je spoluvlastníkom parcely č.XXX -ornej pôdy o výmere XXXX m2, zapísanej v LV č. XXXX v k. ú. S. v podiele X/X a druhý spoluvlastnícky podiel patrí do dedičstva po poručiiteľke F. H..

Rozhodnutím zo dňa 26.9.2008 sp. zn. 11C/12/2007, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 6.10.2008 súd žalobe vyhovel. Podľa odôvodnenia rozhodnutia žalobcovia žalobu odôvodnili okrem iného tým, že spornú parcelu majú ako bezpodieloví spoluvlastníci zapísanú žalovaní a mali ju takto nadobudnúť kúpou od ich právneho predchodcu M. H.. Tento ju mal nadobudnúť osvedčením vyhlásenia o vydržaní urobeným do notárskej zápisnice u notárky P. A. dňa XX.X.XXXX pod č. D Súd vo veci rozhodol na základe rozhodnutia o uznaní nároku žalovanou stranou.

23. Žalobou doručenu súdu dňa 22.5.2007 (10C/97/2007) sa žalobca Z. U. domáhal voči žalovaným A. O., S. O., A. S. a L.. A. C. určenia, že žalobca je vlastníkom nehnuteľností zapísaných v k. ú. S., LV č. XXXX a to parciel XXX, č. XXX, č. XXX a i. X. zo dňa XX.X.XXXX súd konanie zastavil. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 14.8.2008. Do spisu bola založená dohoda o urovaní zo dňa 12.3.2008, podľa obsahu ktorej žalovaní sa zaviazali previesť vlastníctvo sporných pozemkov na žalobcu.

24. Žalobou doručenu súdu dňa 20.6.2007 (17C/117/2007)) sa žalobkyňa C. H. domáhala voči žalovaným A. O., S. O., A. S. a L.. A. C. určenia, že žalobkyňa je vlastníčkou parcely č. XXX, orná pôda o výmere XXXX m2, zapísanej na Z. katastra A., na LV č. XXXX v k.ú. S..

F. zo dňa 24.10.2008 sp.zn. 17C/117/2007 súd žalobe vyhovel. Podľa odôvodnenia rozhodnutia súdu žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou pozemku, ktorý nadobudla dedením. M. H., ktorý predmetnú nehnuteľnosť kúpou zmluvou previedol na odporov v 1., 2./rade. Napriek osvedčeniu o vydržaní nehnuteľností, uvedeného zo dňa 24.7.1997 pred notárkou O.. P. A., nesplnil zákonné podmienky pre vydržanie predmetnej nehnuteľnosti, nemal ju v zákonom stanovenej dobe v oprávnenej držbe. Uvedené skutočnosti boli preukázané v priebehu trestného konania.

25. Dňa 13.3.2024 L.. O. C. A.. na základe zadania právneho zástupcu žalovanej vyhotovil pod č. 3/2024 znalecký posudok, predmetom ktorého bolo posúdiť predložené listiny a dokumenty, týkajúce sa vlastníckych práv dotknutých osôb k nehnuteľnosti registra I. parc.č. XXX vedených na LV č. XXXX o výmere XXXX m2, druh pozemku - orná pôda , k. ú. Z. Z. a o uvedenie rozhodujúcich skutočností pre posúdenie dôvodnosti nároku žalobkyň v predmetom konaní, resp. pre určenie vlastníckeho práva žalovanej k pozemku, ktorý je predmetom konania.

R. v konštatačnej časti uviedol, že

A. pôdohospodárstva a pozemkovej reformy /A./ bod 2. v N. na základe nariadenia č. XXX/XXXX Zb. n. SNR vydalo Výmer o vlastníctve pôdy č. 11286/48 prídelcovi P. U. sl /príl.č.X/. Prídelcovi boli pridelené do vlastníctva pôdohospodárske nehnuteľnosti v kat. území Z. Z. o celkovej výmere XXXXXmX, ktoré sú uvedené na pripojenom " Výkaze", ktorý tvorí integrujúcu časť tohto výmeru /príl.č.7/. Samotný Výkaz nahrádza prídelový plán. Pri lustrovaní „Výkazu“ som zistil, že v časti „ Meno prídelcu“ meno P. U. sl figuruje v riadkoch :

- pod bežným číslom XXX sa nachádza parcela mpč. XXX o výmere XXXXmX. druh pozemku roľa,
- pod bežným číslom XXX sa nachádza parcela mpč. XXX o výmere XXXXmX. druh pozemku roľa,
- pod bežným číslom XXX sa nachádza parcela mpč. XXX o výmere XXXXmX. druh pozemku roľa,

- pod bežným číslom XXX sa nachádza parcela mpč. XXX o výmere XXXXmX. druh pozemku roľa,
- pod bežným číslom XXX sa nachádza parcela mpč. XXXX o výmere XXXmX. druh pozemku lúka,
- pod bežným číslom XXX sa nachádza parcela mpč. XXXX o výmere XXXXmX. druh pozemku roľa,
- pod bežným číslom XXX sa nachádza parcela mpč. XXXX o výmere XXXXmX. druh pozemku lúka,
- pod bežným číslom XXX sa nachádza parcela mpč. XXXX/X o výmere XXXXmX. druh pozemku roľa.
Z. výmer hore uvedených mpč. parciel je XXXXXmX. Vo "S. o vlastníctve pôdy" je pridelená plocha o celkovej výmere XXXXXmX. F. vo výmerách je XXXXXmX v neprospech prídelcu.

Na čelnej strane „S.“ je uvedená poznámka „T. výmery značia plochu nekonfiškovanú, alebo plochu bez konfiškačného rozhodnutia“.

Takto červenou farbou sú označené parcely mpč. XXX, XXX a XXX, ktoré sú nekonfiškované, alebo nemajú konfiškačné rozhodnutie. Na základe tejto poznámky prídelcovi P. U. ostali iba parcely mpč. XXX, XXXX, XXXX, XXXX a XXXX/X o celkovej výmere XXXXXmX. Z toho parcely mpč. XXXX a XXXX/X sú majetkovo právne vysporiadané a parcely mpč. XXX, XXXX a XXXX sú vedené v registri I. ako majetkovo právne nevysporiadané.

XX.Podľa bodu L.. - záver, znalec konštatuje :

- pozemkovo knižná parcela mpč. XXX o výmere XXXXmX, druh pozemku roľa, bola zapísaná v pozemkovo knižnej vložke/ A./ č. XXX v časti A. O. podstata /príl.č.X/. S. k danej nehnuteľnosti nadobudla S. J. titulom dedenia a to v roku XXXX a druhú polovinu nadobudla v roku XXXX.

- dekrétom č.XXX/XX Zb. n. Z. boli nehnuteľnosti vedené v A. č. XXX konfiškované. A. mpč. XXX bola pridelená na podklade S. o vlastníctve pôdy č. XXXXX/XX do vlastníctva prídelcovi P. U..

- na podklade D. zápisnice napísanej XX.XX.XXXX č. NZ 287/97- osvedčenie vyhlásenia o vydržaní /príl.č.XX/ nadobudol M. H. do výlučného vlastníctva okrem iných nehnuteľností aj nehnuteľnosť parcelu registra I. č. XXX o výmere XXXXmX, druh pozemku orná pôda v kat. území Z. Z. R. vlastníckeho práva k nadobudnutým nehnuteľnostiam bol vykonaný do novozaloženého LV č.XXXX /príl.č.XX/. A. zápisu boli nehnuteľnosti:

- parc. číslo XXX o výmere XXXXmX, druh pozemku orná pôda,
- parc. číslo XXX o výmere XXXXmX, druh pozemku orná pôda,
- parc. číslo XXX o výmere XXXXmX, druh pozemku orná pôda,
- parc. číslo XXX o výmere XXXXmX, druh pozemku orná pôda,
- parc. číslo XXX o výmere XXXXmX, druh pozemku orná pôda,
- parc. číslo XXX o výmere XXXXmX, druh pozemku orná pôda,
- parc. číslo XXX o výmere XXXXmX, druh pozemku orná pôda,
- parc. číslo XXX o výmere XXXXmX, druh pozemku orná pôda,
- parc. číslo XXX o výmere XXXXmX, druh pozemku orná pôda,
- parc. číslo XXX o výmere XXXXmX, druh pozemku orná pôda.

Z. notárskej zápisnice NZ XXX/XX je potvrdenie č. P. č. XXXX/XXX/XX, zo dňa XX.XX.XXXX /príl.č.XX/, ktoré vydal O. úrad A., v ktorom potvrdzuje, že pán M. H. obhospodaroval pozemky v k. ú. S. a v k.ú. Z. Z. do roku XXXX, ako aj čestné prehlásenie o užívaní nehnuteľnosti dvoch svedkýň.

Ďalšou prílohou notárskej zápisnice NZ 287/97 je identifikácia parciel č. XXX/XX zo dňa 16.07. 1997, podľa ktorej užívateľom parcely č. XXX je PD S. a užívacie právo je zapísané v I. liste č. 4.

Zápis do operátu KN bol vykonaný záznamovou listinou Z XXXX/XX pod číslom položky výkazu zmien č. XXX/XX.

M. H. ako predávajúci a A. O. s manželkou S.

- O. ako kupujúci uzavreli dňa XX.XX.XXXX Kúpnu zmluvu, ktorej predmetom boli nehnuteľnosti zapísané v LV č. XXXX. Zápis do operátu KN bol vykonaný vkladovou listinou V XXXX/XX pod číslom položky výkazu zmien č. XX/XX.

- Predávajúci A. O. a manž. S. O. a L.. L. P. a manž. B. P. ako kupujúci uzavreli kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bola nehnuteľnosť parc. číslo XXX. R. do operátu KN bol vykonaný vkladovou listinou V XXXX/XX pod číslom položky výkazu zmien č. XXX/XX.

- L.. L. P. a manž. B. P. ako predávajúci a L.. S. D. ako kupujúca uzatvorili dňa XX.XX.XXXX kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bola nehnuteľnosť par. registra I. č. XXX. R. do operátu KN bol vykonaný vkladovou listinou V XXX/XXX pod číslom položky výkazu zmien č. XX/XX. R. vlastníckeho práva bol urobený do novovytvoreného LV č. XXXX.

Z danej analýzy vyplýva, že pozemkovo knižná parcela mpč. XXX, bola prvýkrát zaregistrovaná v A. č. XXX v roku XXXX vo vlastníctve S. J.. Od vtedy sa vlastnícke právo k parcele mpč. XXX menilo 6 krát a to :

- konfiškáciou na štát,

- Výmerom o vlastníctve pôdy- prídel pre P. U. sl,

- na podklade D. zápisnice napísanej XX.XX.XXXX č. NZ XXX/XX- osvedčenie vyhlásenia o vyržaní nadobudol do výlučného vlastníctva M. H.,
- na podklade kúpnej zmluvy, kde vlastnícke právo nadobudli A. O. a manž.,
- na podklade kúpnej zmluvy, kde vlastnícke právo nadobudli L.. L. P. a manž.,
- na podklade kúpnej zmluvy, kde vlastnícke právo nadobudla L.. S. D..

Žalovaná L.. S. D. nemohla vedieť, že parcela registra I. č. XXX bola určená do prídela pre P. U. si, keď daný pridel - konkrétne parcela mpč. XXX nebola zapísaná do operátu pozemkovej knihy a pred ňou danú parcelu mali vo vlastníctve traja vlastníci. U. vlastníctva je úradná listina, ktorú vydáva štátna správa po dôkladnej vecnej ako aj právnej kontrole predložených listín na zápis .

Vo vzťahu k možnému objasneniu všetkých relevantných skutočností, ktoré by mali byť pred meritórnym rozhodnutím súdu objasnené, mám z hľadiska odborného posúdenia k samotnej žalobe mám určité pripomienky, ktorých zodpovedanie odporúčam v súdnom konaní vykonať:

- prečo sa žalované nedomáhajú prejednať dedičstvo po otcovi P. U. vo vzťahu ku všetkým nehnuteľnostiam o výmere XXXXXmX podľa „S. o vlastníctve pôdy“? A. ucelený obraz o všetkých relevantných skutočnostiach by bolo vhodné zistiť, o ktoré parcely sa v danom prídele jedná, pretože ja ako znalec som okrem parciel, ktoré sú vo S. /spolu osem/, ostatné nenašiel.

- prečo sa žalované nedomáhajú prejednať dedičstvo po otcovi P. U. okrem nehnuteľnosti parc. číslo XXX minimálne aspoň k nehnuteľnosti parc. číslo XXX, ktorá je v blízkosti parcely č. XXX? A. lepšiu názornosť vzájomnej polohy parciel č. XXX a XXX som vyhotovil súťaž map UO- F. a Y. /príl. č. X/.

- v žalobe sa uvádza, že predmetný pozemok /parc. č. XXX/ bol prídelený prídellovou listinou - S. o vlastníctve pôdy č. XXXXX/XX. Tu chcem podotknúť, že prídellová listina nie je identická s S. o vlastníctve pôdy. Sú to dve rôzne veci. A. listina sa vydáva na podklade výmeru o vlastníctve pôdy, v ktorej sa určujú podrobné podmienky prídela, je ich osem, ďalej obsahuje čísla parciel všetkých prídellových nehnuteľností, ich výmery a druh pozemkov, ako aj prídellovú cenu v G. a poznámku. A. listina sa nenachádza v priložených listinných dôkazoch žaloby. D. sa, už ako som spomenul, ani v Z. národnom archíve N. a ani S. archíve v A. pracovisko V. A.. Ak žalobkyne prídellovou listinou disponujú, bolo by vhodné mi ju predložiť za účelom oboznámenia sa s ňou s tým, že by som na jej podklade v prípade potreby mohol svoj znalecký posudok doplniť.

- z akého dôvodu si žalované neuplatnili reštitučný nárok do konca roku XXXX ak prehlasujú, že P. U. si predmetný pozemok parc. č. XXX sám užíval?

- prečo manželka pri prejednaní dedičstva po zomrelom P. U. nevedela v roku XXXX o parcele č. XXX, ktorá nebola pojatá do dedičstva, keď žalobkyne vo svojej žalobe uvádzajú citujem „ P. U. predmetný pozemok parc. č. XXX sám užíval“.

R. opatril znalecký posudok doložkou, že si je vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku. Prílohou znaleckého posudku sú o.i. snímka z mapy, súťaž map, kópia pkv č. 200, rozhodnutie konfiškačnej komisie, výmer, výkaz o pridelení pôdy, výzva na zaplatenie preddavku prídellovej ceny, konečný prídellový plán, správy MV SR N. o tom, že konfiškačné rozhodnutie, prídellová listina, doklad o platbe a výkaz k výmeru č. XXXXX/XX týkajúci sa parcely číslo E XXX dohľadaný nebol.

XX. A.ľa výpisu z pozemkovo-knižnej vložky XXX k.ú. Z. Z. pod bodom X je zapísaná parcela XXX vo výmere XXXX mX a pod č. XXXX parc. o výmere XXXX m2. Pod bodom B vklad vlastníckeho práva je poznamenaný od r. XXXX M. S. v podiele X/X.

28. Podľa vpisu z LV č. XXXX k.ú. A.-S. ako vlastník parcely č. XXX orná pôda, je evidovaný P. S. a spol.

XX. Podľa výpisu z LV č. XXXX k. ú. S. ako vlastník parcely č. XXX orná pôda, je evidovaný I. H. a spol.

XX. Podľa výpisu z LV č. XXXX k.ú. S. ako vlastník parcely č. XXX, č.XXX, č.XXX, orná pôda, je evidovaný Z. U. a spol.

XX. Podľa výpisu z LV č.XXXX k. ú. Z. Z. ako vlastník parcely č. XXX o výmere XXXX m2, orná pôda, je evidovaný U. P. (zomrel XX.XX.XXXX), dátum narodenia XX.XX.XXXX, v spoluvlastníckom podiele X/X- titul nadobudnuia výmer o vlastníctve pôdy č. XXXXX/XX zo dňa XX.X.XXXX.

XX. Podľa výpisu z LV č. XXXX k. ú. Z. Z. ako vlastník parcely č. XXX/X a č. XXX/X,orná pôda, je evidovaná O. G. v podiele X a A. U. v podiele 1.

XX. Podľa výpisu z LV č. XXXX k.ú. Z. Z., ako vlastník parc. č. XXXX/X o výmere XXXX m², orná pôda, je evidovaný P. U., zomrelý XX.XX.XXXX v spoluvlastníckom podiele X/X ako titul nadobudnutia je uvedený výmer vo vlastníctve pôdy č. XXXXX/XX zo dňa XX.X.XXXX - č.zmeny XXX/XX.

XX. Podľa výpisu z LV č. XXXX k.ú. Z. Z. zo dňa XX.X.XXXX je ako výlučný vlastník parciel registra E XXXX, XXXX, XXXX/X, XXXX, XXXX/X, XXXX, druh pozemku - trvalý trávny porast a orná pôda, vedený P. U., zomr. XX.XX.XXXX s titulom nadobudnutia výmer o vlastníctve pôdy č. XXXXX/XX zo dňa XX.X.XXXX, č. zmeny XXX/XX.

XX. Dňa XX.XX.XXXX O. A. vo veci navrhovateľky L.. Z. D. vydalo územné rozhodnutie, ktorým bolo nahradené pôvodné rozhodnutie o umiestnení stavby L rodinné domy a technická infraštruktúra na pozemkoch G. parc. č. XXX, č. XXXX k. ú. Z. Z. a G. XXX/X k.ú. Z. Z., novým rozhodnutím, ktorým umiestňuje stavbu „novostavba 6 rodinných domov - A. - Z. Z. na pozemku KNE XXX,XXXX/X a G. XXX/ X tak, ako je to zakreslené v situačnom výkrese tvoriacom neoddeliteľnú súčasť rozhodnutia.

XX. Dňa XX.X.XXXX O. A., ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa X.X.XXXX vydalo územné rozhodnutie o umiestnení stavby IBV3 rodinné domy a technická infraštruktúra na pozemkoch parc. č. G. XXX,XXXX/ X a G. XXX/X k.ú. Z. Z..

37. Dňa 11.2.2020 uzavreli ako predávajúci L.. L. P. a L.. B. P. a ako kupujúci Ing. Z. D. kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bol pozemok nachádzajúci sa v k. ú. Z. Z., zapísaný na LV č. XXXX a to parc. registra E č. XXX o výmere XXXX m², druh pozemku - orná pôda a to za kúpnu cenu vo výške XX.XXX,- eur. A. bodu V. bod X.X predávajúci vyhlásili, že nie sú v úpadku a že prevádzané nehnuteľnosti nie sú dotknuté reštitučnými nárokmi tretích osôb alebo predmetom súdnych, exekučných, daňových alebo iných konaní, ktoré by mohli mať vplyv na vlastníctvo prevádzaných nehnuteľností, alebo by mohli založiť akékoľvek nároky tretích osôb voči kupujúcim a nemajú ani vedomosť o tom, že by hrozil vznik akéhokoľvek sporu, či konania, ktoré by mohlo spochybníť alebo obmedziť ich alebo kupujúcich budúce vlastnícke právo k nehnuteľnostiam. Podľa bodu 5.2 vyhlásili, že ich právo nakladať s prevádzanými nehnuteľnosťami nie je obmedzené žiadnym zmluvným vzťahom, ani dohodou s treťou osobou, ani vyhlásením, ktoré by mohli ovplyvniť budúce vlastníctvo, držbu alebo užívanie nehnuteľnosti kupujúcimi a i. Podľa bodu 5.4 predávajúci vyhlásili a súčasne sa zaväzujú, že neutajuje žiadne im známe vady, že na nehnuteľnostiach neviaznu žiadne záložné práva, akékoľvek iné ťarchy, akékoľvek práva tretích osôb a i. Strany si dojednali ďalšie zmluvné dojednania a odstúpenie od zmluvy a i.

38. Rozhodnutím zo dňa X.X.XXXX O. A. rozhodlo o dodatočnom povolení stavby rodinného domu - Z. Z. na pozemku G. parc. XXXX/XXX k.ú. Z. Z. s príslušenstvom na parcele č. XXXX/XXX - XXX - XXX - XXX s napojením prípojok z parcely XXXX/XX - XXX - XXX podľa geometrického plánu vyhotoveného M. A., stavebníka A. A..

39. Rozhodnutím zo dňa 11.9.2023 O. A. dodatočne povolilo stavbu rodinného domu Z. Z. na pozemku G. č. XXXX/XX k.ú. Z. Z. s príslušenstvom na parc. XXXX/XXX, k.ú. Z. Z. napojením sietí z parcely XXX/ XXX-XXX podľa GP vyhotoveného M. A., stavebníka A. A..

XX. Rozhodnutím zo dňa 11.9.2023 O. A. dodatočne povolilo stavbu rodinného domu Z. Z. na pozemku G. č. XXXX/XXX k.ú. Z. Z. s príslušenstvom na parc. XXXX/XXX, a i. k.ú. Z. Z. napojením prípojok z parcely XXXX/XXX a i. podľa GP vyhotoveného M. A., stavebníka A. A..

XX. Slovenský pozemkový fond Bratislava listom zo dňa 17.5.2024 adresovaným T. A. vo veci žiadosti o vydanie súhlasu so zápisom prídelovej listiny do katastra nehnuteľností oznámil, že zaevidoval jeho žiadosť a žiadosť U. P., a M. O. o vydaní súhlasu so zápisom výmerov o vlastníctve pôdy evidovaných pod č. XXXXX/XX zo dňa XX.X.XXXX, vydané P. U. a manželke O., rodenej Z. a P. U. sl. A. fond dáva nesúhlasné vyjadrenie k zápisu predmetných výmerov do katastra. A. žiadosti správny orgán došiel k záveru, že predmetné výmery o vlastníctve pôdy mali byť riadne prešetrené a zapísané do katastra nehnuteľností v rámci F., vykonaného podľa zák. č. XXX/XXXX Z. z., ktorý bol pre k. ú. Z. Z. do KN zapísaný dňa X.X.XXXX. V predmetných výmeroch nie je priamo uvedený zoznam pozemkov, ktorých sa týka, ale len súhrnná výmera. Vo výmeroch je k pozemkom uvedené „ktoré sú uvedené na pripojenom výkaze, ktorý tvorí integrujúcu časť tohto výmeru“. H. výkaz je pripojený len v jednom výmere k pozemkom parc. č. XX o výmere XXXX m², a XX o výmere XXXX m². K ostatným výmerom

so súhrnnými výmerami X,XXXX h - prídelca P. U. sl. a X,XXXX h - prídelca P. U. a manželka, sa tento výkaz nenachádza. A. zoznamu prídelového plánu a jeho porovnaním s priloženými identifikáciami vyhotovenými P. úradom a platnými údajmi katastra nehnuteľností je zrejmé, že z celkového počtu XX pozemkov, vpísaných v prídelovom pláne na prídelcov P. U. sl., P. U. a manželka O., rodená Z., alebo P. U. a manželka X a P. U. sl. X sa XX pozemkov v KN nenachádza (boli vysporiadané v pozemkoch registra Y.), alebo sú vo vlastníctve iných fyzických alebo právnických osôb. Táto skutočnosť sa týka aj pozemku KNE č. XXX, ktorý je v prídelovom pláne vedený na meno P. U. sl. (pozemok zapísaný na LV č. XXXX v k. ú. Z. Z.). S. na uvedené Z. pozemkový fond má pochybnosť o platnosť predložených výmerov, či neboli zrušené alebo čiastočne zmenené, resp. vydané nové a z uvedeného dôvodu vydal svoje rozhodnutie tak ako je vyššie uvedené.

XX. Listom zo dňa XX.X.XXXX P. úrad žalovanej v jej veci o preverenie parcely č. E XXX k. ú. Z. Z., či bol na daný pozemok minulosti uplatňovaný reštitučný nárok, oznámil, že neevviduje uplatnené a nevybavené reštitučné nároky podľa zákona č. XXX/XX Z.z.

43. Uznesením zo dňa 18.9.2024 sp. zn. 20D/64/2024 Okresný súd A. rozhodol v dedičskej veci po poručiteľovi P. U., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom Poprad-Z. Z. č. XXXX, zomrelom XX.XX.XXXX tak, že schválil dohodu dedičov o vyporiadaní dedičstva predstavujúceho nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX - parcela registra E XXX, XXXX- parcela registra E XXXX/X, XXXX - parcela registra E XXXX, XXXX,XXXXX/X, XXXX,XXXXX/X a XXXX k.ú. Z. Z. tak, že nehnuteľnosti nadobúda U. P., dcéra poručiteľa. A. odôvodnenia rozhodnutia predmetom dedičstva bol novoobjavený majetok poručiteľa P. U.. W. boli manželka O. rod. U. a maloleté dcéry U. a M. U.

XX. Podľa výpisu z pozemkovo-knižnej vložky XXX k.ú. Z. Z., ako vlastník parcel parc. č. XX a č. XX je podľa bodu B pod bodom A P. U. v podiele X a O. U., rodená Z. v polovici 1. O. je poznamenaný zápis rozhodnutia poverenictva XXXXX/XX .

XX. Svedok A. G. vo svojej výpovedi okrem iného uviedol, že v blízkosti miesta spornej parcely má od roku XXXX postavený rodinný dom a vlastní tam niekoľko pozemkov. X., že pri kúpe pozemku od p. N. bol veľmi opatrný pretože medzi Z. bola vedomosť, že nie všetky pozemky sú čisté , žila tam krivda, že p. H., resp. jeho dcéra p. A. ukradli pozemky tzv. vydržaním a to pôvodným pozemkovoknižným vlastníkom a prídelcom.

XX. Svedok M. A. okrem iného uviedol, že pracoval na Katastrálnom úrade a neskôr pracoval ako geodet a, že vie , že O. a H. ukradli niekoľko pozemkov v Z. Z. a pri vlastnom bádani našiel pôvodných vlastníkov ktorým to aj oznámil.A. a chronologicky popísal spôsob pridelenia predmetných pozemkov P. U..

XX. Svedok O. G. sa vyjadril, že je druhom žalovanej a mli záujem spolu so žalovanou kúpiť predmetný pozemok od L. L. P. , ktorý deklaroval vlastníctvo pozemku a jeho bezbremennosť.

XX. Svedok L.. L. P. uviedol okrem iného, že pozná žalovanú, ktorá od neho kupovala pozemok a nemal vedomosť , aby tam boli nejaké právne vady.

49. Svedok A. O. sa vyjadril, že pozemok kúpil pred XX rokmi a predal ho p. P. v roku XXXX.Ked' ho kupoval nedozvedel sa ,aby bol problém s vlastníctvom pozemku. Pozemok kupoval od p. H..

50. Súd prvej inštancie poukázal na § 6 Nariadenia Slovenskej národnej rady 104/1945 Sb. SNR zo dňa 23. augusta 1945 o konfiškovaní a urýchlenom rozdelení pôdohospodárskeho majetku D., O., ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa.

1/Pôdohospodársky majetok možno prideliť do vlastníctva:

- a) deputátnikovi a poľnohospodárskemu robotníkovi vo výmere do 8 ha ornej alebo do 12 ha poľnohospodárskej pôdy, ale najmenej 5 ha ornej pôdy,
- b) maloroľníkovi vo výmere doplňujúcej jeho vlastný pozemkový majetok tak, aby vlastnil spolu najviac 8 ha ornej alebo 12 ha poľnohospodárskej pôdy,
- c) maloroľníkovi s mnohočlennou rodinou vo výmere doplňujúcej jeho vlastný pozemkový majetok tak, aby vlastnil spolu najviac 10 ha ornej alebo 15 ha poľnohospodárskej pôdy,

- d) robotníkovi, úradníkovi a maloživnostníkovi na stavebné ciele vo výmere najviac 0,5 ha alebo na zriadenie ovocnej záhrady vo výmere najviac 1 ha,
  - e) absolventom nižších poľnohospodárskych škôl najviac vo výmere do 10 ha ornej alebo do 15 ha poľnohospodárskej pôdy, ak chcú sami hospodáriť,
  - f) obciam a okresom na verejné ciele,
  - g) stavebným regulačným a okrem toho iným družstvám, ktoré sú složené z oprávnených uchádzačov podľa písm. a) až c),
  - h) priemyselným a iným podnikom alebo ústavom na ciele prevádzkové a sociálne, ak potreba prídela je náležite odôvodnená a potvrdená Poverením pre priemysel a obchod, poľažne Poverením pre zdravotníctvo alebo Poverením pre sociálnu starostlivosť.
- 2/Väčšie ovocné záhrady a vinohrady možno prideliť predovšetkým kvalifikovaným záhradníkom a vinohradníkom alebo osobám, ktoré môžu preukázať odborné znalosti a skúsenosti v ovocinárstve a vinohradníctve, ak vyhovujú prídellovým podmienkam (ods. 1). Prídellová výmera záhrady a vinohradu môže byť najviac 2 ha alebo môže dopĺňovať doterajšiu výmeru majetku prídelcu najviac do 2 ha.
- 3/O prídelloch pôdy v najvyššej výmere, ako aj o majetku doplnenom prídellom na najvyššiu výmeru [ods. 1 písm. a) až c) a § 7] platia ustanovenia zákona č. 81/1920 Sb.z. o roľníckych nedielloch.

Podľa § 23 uvedeného právneho predpisu

- (1) Prídelca je povinný na prídellom majetku hospodáriť so starostlivosťou riadneho hospodára.
- (2) Ak prídelca nehospodári so starostlivosťou riadneho hospodára, môže mu Poverenie Slovenskej národnej rady pre pôdohospodárstvo a pozemkovú reformu do 10 rokov odo dňa ujatia sa držby po vypočutí miestnej organizácie Jednotného sväzu slovenských roľníkov a okresného národného výboru prídelený majetok odňať a prideliť ho inej podľa tohto nariadenia kvalifikovanej osobe, o ktorej možno odôvodnene predpokladať, že bude na ňom riadne hospodáriť.

Podľa § 1 Nariadenia Slovenskej národnej rady 104/1946 Sb.n. SNR zo dňa 5. septembra 1946 o vydávaní výmerov o vlastníctve pôdy, prídellenej podľa nariadenia č. 104/1945 Sb.n. SNR v znení nariadenia č. 64/1946 Sb.n. SNR

Poverenie pôdohospodárstva a pozemkovej reformy môže ešte pred zaplacením prídellovej ceny (§ 19 nar. č. 104/1945 Sb.n. SNR v znení nariadenia č. 64/1946 Sb.n. SNR vydávať prídellom (§§ 6 až 11 nar. č. 104/1945 Sb.n. SNR výmery o vlastníctve pôdy prídellenej im podľa nariadenia č. 104/1945 Sb.n. SNR v znení nariadenia č. 64/1946 Sb.n. SNR

Výmer o vlastníctve pôdy je verejnou listinou dokazujúcou vlastnícke právo prídelcu k prídellenej pôdohospodárskej nehnuteľnosti, na základe ktorej príslušný knihovný súd urobí záznam vlastníckeho práva v prospech prídelcu bez podmienky dodatočného ospravedlnenia.

Podľa § 39 O.z. Neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 100 ods. 1,2, O.z.

- (1) Právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.
- (2) Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105 Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

Podľa § 129 O.z.

- (1) Držiteľom je ten, kto s vecou nakladá ako s vlastnou alebo kto vykonáva právo pre seba.
- (2) Držať možno veci, ako aj práva, ktoré pripúšťajú trvalý alebo opätovný výkon.

Podľa § 130 O.z.

- (1) Ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.
- (2) Ak zákon neustanovuje inak, má oprávnený držiteľ rovnaké práva ako vlastník, najmä má tiež právo na plody a úžitky z veci po dobu oprávnenej držby.
- (3) Oprávnený držiteľ má voči vlastníkovi nárok na náhradu nákladov, ktoré účelne vynaložil na vec po dobu oprávnenej držby, a to v rozsahu zodpovedajúcom zhodnoteniu veci ku dňu jej vrátenia. Obvyklé náklady súvisiace s údržbou a prevádzkou sa však nenahrádzajú.

Podľa § 131 O.z.

(1) Neoprávnený držiteľ je povinný vždy vydať vec vlastníkovi spolu s jej plodmi a úžitkami a nahradiť škodu, ktorá neoprávnenou držbou vznikla. Môže si odpočítať náklady potrebné pre údržbu a prevádzku veci.

(2) Neoprávnený držiteľ si môže od veci oddeliť to, čím ju na svoje náklady zhodnotil, pokiaľ je to možné bez zhoršenia podstaty veci.

Podľa § 134 O.z. - Vydržanie

(1) Oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

(2) Takto nemožno nadobudnúť vlastníctvo k veciam, ktoré nemôžu byť predmetom vlastníctva, alebo k veciam, ktoré môžu byť len vo vlastníctve štátu alebo zákonom určených právnických osôb (§ 125).

(3) Do doby podľa odseku 1 sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca.

(4) Pre začiatok a trvanie doby podľa odseku 1 sa použijú primerane ustanovenia o plynutí premlčacej doby.

Podľa § 460 O.z. dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa.

51. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia mal súd preukázané, že žaloba je dôvodná. Predmetom súdneho konania je určenie, že vec patrí do dedičstva po poručiťovi, právneho predchodcovi žalobkyň. Aktívna procesnoprávna legitímácia v spore je priznaná dedičom po poručiťovi, ako nerozlučnému spoločenstvu. Z rozhodnutia súdu o dedičstve z roku 1964 a z rozhodnutia o dodatočnom prejednaní dedičstva z roku 2024 vyplýva, že zákonnými dedičmi po poručiťovi boli dve maloleté deti a manželka. Manželka poručiťoľa zomrela v roku 1991 a preto nositeľmi aktívnej legitímácie sú dve deti - žalobkyne.

52. Žaloba o určenie predmetu dedičstva je rozhodovacou praxou súdov považovaná za prípustný prostriedok riešenia sporov o tom, či určitá vec (právo) patrí do dedičstva. Už v uznesení Najvyššieho súdu SR zo dňa 16. decembra 2010 sp. zn. 3Cdo/154/2010, publikovanom aj v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 3/2011 Najvyšší súd SR formuloval záver, podľa ktorého v konaní o žalobe, ktorou sa dedič domáha určenia, že určitá vec patrí do dedičstva po poručiťovi, ide o posúdenie, či poručiťoľ bol v čase smrti vlastníkom tejto veci. Ak súd vyhovie žalobe požadujúcej uvedené určenie, vec je následne prejednaná v konaní o dedičstve ako majetok poručiťoľa. Nepotvrďuje sa rozhodnutie o dedičstve (osvedčenie o dedičstve), že dedič je v súčasnosti aj vlastníkom veci. Táto ingerencia znamená, že dedičstvo po každom poručiťovi musí byť súdom prejednané a určovacou žalobou nemožno obchádzať dedičské konanie.

53. Žalobkyne preukázali naliehavý právny záujem na podanej žalobe, pretože podľa ich tvrdenia v príslušnej evidencii nehnuteľnosti je na liste vlastníctva k pozemku zapísaná iná osoba ako vlastník, vo vlastníctve ktorého bola vec v čase jeho smrti a ktorá má byť predmetom dedenia po tejto osobe. K oprávnenosti takejto žaloby súdne autority zaujali stanovisko v rozhodnutiach, ktoré v konaní citovali samotné žalobkyne. /R 32/2011./

54. Medzi originálne spôsoby nadobudnutia vlastníckeho práva je možné zaradiť vydržanie, vytvorenie novej veci, spracovanie cudzej veci, nadobudnutie zo zákona, nález veci, privlastnenie, oddelenie prírastku veci a pozemkové úpravy.

55. Vychádzajúc zo skutkových tvrdení žalobkyň a predložených listinných dôkazov mal súd preukázané, že právny predchodca žalobkyň na základe rozhodnutia vydaného príslušným orgánom v súlade so zákonom nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, okrem iného k nehnuteľnosti, ktorá je predmetom súdneho konania. Svedčí o tom tak výmer o vlastníctve pôdy, vydaný príslušným orgánom a to Poverením pôdohospodárstva, ako aj listinné dôkazy, ktoré tvoria prílohu znaleckého posudku predloženého žalovanou stranou, teda výkaz o pridelení pôdy a konečný prídelový plán. Súdu nebola predložená prídelová listina, ktorej vydanie predpokladal samotný výmer, no nepredloženie uvedeného dokumentu nečiní neplatným samotný výmer. Niet pochyb o tom, že daná nehnuteľnosť bola skonfiškovaná a následne pridelená danej osobe ako prídelcovi. Túto skutočnosť potvrdzuje v podstate aj predložený znalecký posudok. Rovnako súd nemá pochybnosť o tom, že osoba prídelcu uvedená vo výmere ako P. U. sl., neskôr P. U. ml. / U. S. sporiteľne v N. na čl. XXX spisu/, je otcom žalobkyň. S. bol vydaný osobe bez uvedenia jej dátumu narodenia, no spolu s menovaným

boli príslušným orgánom vydané výmery o vlastníctve pôdy tiež jeho rodičom otcovi P. U. a manželke, pričom na odlíšenie osôb s rovnakým menom u poručiteľa bola použitá skratka sl., neskôr ml. a dokonca výmer bol vydaný na majetok aj všetkým trom osobám vo vyznačenom spoluvlastníckom podiele ako rodine. A. sa preto rozhodnutím správneho orgánu stal vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti. A. dané konštatovanie nie je právne významnou skutočnosťou, že k výmeru nebola dohľadaná prídelová listina a nebol predložený doklad o zaplatení prídelovej ceny. Nezaplatenie prídelovej ceny, prípadne porušenie podmienok stanovených prídelcovi vo výmere mohlo byť dôvodom pre odňatie prídelu v súlade so zákonom, čo by malo za následok stratu vlastníckeho práva. Takéto rozhodnutie predložené nebolo. Listinou predloženou žalobcami, ktorá má potvrdzovať úhradu prídelovej ceny nebolo preukázané, aby táto bola skutočne uhradená v plnom rozsahu. Uhradená bola iba čiastka 168 Kčs za poskytnutý inventár. Nedoplatok vyčíslený bankou predstavoval ku dňu 22.12.1956 12.595,- Kčs. Daná listina však podľa názoru súdu preukazuje, že v čase jej vyhotovenia, právneho predchodcovi žalobkyň svedčilo vlastnícke právo k prídelu, pričom vykazoval rovnako ako jeho rodičia nedoplatok. Žalobkyne teda preukázali, že v čase smrti ich právny predchodca bol vlastníkom spornej nehnuteľnosti. Je nesporné, že pridelený poľnohospodársky majetok nebol po vydaní výmeru zapísaný v príslušnej evidencii vlastníckych práv, toho času v pozemkovej knihe a sporná nehnuteľnosť nebola zrejme preto predmetom prejednávania dedičstva po poručiteľovi v roku 1964. Tieto skutočnosti však nemali vplyv na samotný vznik vlastníckeho práva a existenciu vlastníckeho práva poručiteľom. Že doklady predložené žalobkyňami svedčia o vlastníckom práve poručiteľa preukazuje aj to, že na základe výmerov príslušný správny orgán Okresný úrad Poprad záznamom v roku 2024 zapísal vlastnícke právo prídelcu k parcelám XXXX, XXXX, XXXX obsiahnutým vo výkaze a nehnuteľnosti boli následne prejednané v dedičskom konaní v prospech žalobkyň.

56. Pri osobe žalovanej je vlastnícke právo zapísané v príslušnej evidencii na Liste vlastníctva na základe právneho titulu a to kúpnej zmluvy a následného vkladu vlastníckeho práva.

57. Súd dospel k záveru, že osvedčenie obsiahnuté v notárskej zápisnici napísanej notárkou dňa 24.07.1997 č. NZ XXX/XX- osvedčenie vyhlásenia o vydržaní, podľa ktorého nehnuteľnosť nadobudol do výlučného vlastníctva M. H., je neplatným právnym úkonom. Sporná nehnuteľnosť spolu s ďalšími nehnuteľnosťami mala byť podľa osvedčenia predmetom vydržania v 50-tych rokoch. Z predloženého znaleckého posudku je nepochybné, že sporná nehnuteľnosť bola konfiškovaná osobe nemeckej národnosti a následne výmerom pridelená prídelcovi - právneho predchodcovi žalobkyň. Konanie M. H. vzhľadom k jeho prehláseniu o vydržaní bolo predmetom preverovania orgánov činných v trestnom konaní pre podozrenie zo spáchania trestného činu podvodu. Trestné konanie bolo odložené pre úmrtie menovaného. Výsledky preverovania svedčia o tom, že osvedčenie bolo preto neplatným právnym úkonom a M. H. sa na základe neho nemohol stať vlastníkom nehnuteľnosti

58. K takémuto záveru dospel súd aj v iných konaniach o určenie vlastníckeho práva resp. určenie vecí patriacich do dedičstva, v ktorých súdy zaujali obdobné stanovisko k osvedčeniu o vydržaní nehnuteľností v prospech M. H.. Žalovaným v týchto konaniach bola o.i.osoba svedka O. s manželkou, ktorý časť nehnuteľnosti, medzi inými aj spornú nehnuteľnosť, od uvedenej osoby odkúpil. Tu súd osobitne poukazuje na konanie v inej veci, kde o neplatnosti vydržania susednej parcely č. XXX súd právoplatne rozhodol a priznal vlastnícke právo pôvodnému vlastníkovi.

XX. Aplikácii princípu nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet, t. j. nikto nemôže previesť na iného viac práv, než koľko sám má, je potrebné všetky kúpne zmluvy o prevode vlastníctva sporného pozemku od predávajúceho M. H. až na žalovanú pokladať za absolútne neplatné právne úkony, teda aj kúpnu zmluvu, ktorú uzatvorila so svojim právnym predchodcom žalovaná. K absolútnej neplatnosti právneho úkonu súd je nútený prihliadať z úradnej povinnosti.

XX. Vychádzajúc zo skutkových tvrdení žalovanej, ktorá poukázala na možnosť platného nadobudnutia vlastníckeho práva konaním v dobrej viere súd poznamenáva, že rozhodovacia prax súdnych autorít teda NS SR a Q. súdu SR v sporoch do roku XXXX akcentovala ochranu dobrej viery pri konkurencii vlastníckych práv viacerých osôb so záverom, že dobromyseľný nadobúdateľ musí mať ochranu aj pred pôvodným - skutočným, vlastníkom. Daná rozhodovacia prax bola nakoniec zjednotená tak, že nadobudnutie vlastníckeho práva originálnym spôsobom má prednosť pred aplikáciou zásady „bona fide“ „ak príslušné zákonné ustanovenie nepripúšťa možnosť uvedenú zásadu uplatniť. Podľa záverov veľkého senátu NS SR by uplatnenie tejto zásady prichádzalo do úvahy pri nadobudnutí majetku od

nepravého dediča s odkazom na ust. § 486 OZ. O takýto prípad v danej veci nejde. Uvedenú zásadu by súd spolu so zásadou „právo patrí bdelym“ mohol aplikovať pri konkurencii vlastníckych práv, ak by vyhodnotil nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním právnym predchodcom žalovanej, M. H. ako platné. V takomto prípade by existovali vedľa seba tituly preukazujúce vlastnícke právo rôznych osôb, kde by súd bol nútený aplikovať dané všeobecné zásady pri rozhodovaní o žalobe, ako to konštatoval napríklad Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 5Sžf/65/2011. Podľa uvedenej právnej zásady, ktorá platila už v rímskom práve, „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod.

61. Dobrá viera nadobúdateľa nehnuteľnosti v správnosť údajov zapísaných v katastri nehnuteľností o nej (predchádzajúcom) vlastníkovi nepostačuje pre záver súdu o tom, že mohol nadobudnúť vlastnícke právo (a pre poskytnutie ochrany tomuto právu), ak sa preukáže, že táto zapísaná osoba v skutočnosti v čase uzavretia kúpnej zmluvy nebola vlastníkom prevádzanej nehnuteľnosti. K zmene vlastníka prevádzanej nehnuteľnosti de iure sa okrem povolenia vkladu vyžaduje aj existencia platnej zmluvy a existencia vlastníckeho práva prevodcu. Samotná faktická zmena zápisu v katastri nehnuteľností nie je sama o sebe dostatočným podkladom pre nadobudnutie vlastníckeho práva.

62. Podľa záverov Veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vydaného dňa 27. apríla 2021 pod spisovou značkou 1VOBdo/2/2020, na základe absolútne neplatného právneho úkonu nie je možné nadobudnúť vlastnícke právo, a to ani v prípade, že na jeho podklade bol uskutočnený vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Nikto nemôže previesť na iného viac práv, ako sám má (nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet). Nemôže platne previesť vlastnícke právo k nehnuteľnosti na inú osobu ten, kto je na základe absolútne neplatného právneho úkonu vedený v katastri nehnuteľností ako vlastník nehnuteľností. Dobrá viera nadobúdateľa, že hnutelnú alebo nehnuteľnú vec nadobúda od vlastníka, má vplyv na nadobudnutie vlastníckeho práva, len pokiaľ zákon v taxatívne vymedzených prípadoch nadobudnutie vlastníckeho práva s poukazom na dobrú vieru ich nadobúdateľa výslovne upravuje. / napr. neoprávnený dedič (§ 486 občianskeho zákonníka /. V iných prípadoch právna úprava nadobudnutie vlastníckeho práva od nevlastníka s poukazom na dobrú vieru nadobúdateľa neumožňuje. Najvyšší súd sa v krátkosti vyjadril aj k originárnemu nadobudnutiu vlastníckeho práva. Zásada nemo plus iuris však nie je pri otázke originárneho nadobudnutia vlastníctva relevantná, nakoľko nemo plus iuris vyslovene rieši existenciu práva právneho predchodcu a uplatňuje sa pri derivátnych prevodoch vlastníckeho práva. Pri originárnom nadobudnutí vlastníckeho práva nie je podstatné, kto bol pôvodným vlastníkom veci, nakoľko k vzniku vlastníckeho práva dochádza v dôsledku inej právnej skutočnosti ako prevodu či prechodu práva.

63. Súd nemá pochybnosť, že žalovaná pri uzatváraní kúpnej zmluvy konala v dobrej viere, že nehnuteľnosť kupuje od vlastníka. Súčasťou kúpnej zmluvy sú ustanovenia, v ktorých predávajúci ubezpečil kupujúceho o bezbremennosti a legalite nadobudnutia predmetu prevodu. Sama v čase kúpy nemohla preveriť žiadne evidované zdroje na zistenie pôvodného vlastníka, pretože tento nebol v žiadnej evidencii zapísaný. Nebola schopná sa nijako dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovu sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom (katastrálnom) konaní. Mala vedomosť o tom, že v čase kúpy príslušný správny orgán vydal pôvodnému vlastníkovi p. P. územné rozhodnutia v stavebnom konaní, v ktorom mienila pokračovať. Všeobecné konštatovanie svedkov G. a A. „pozemok bol ukradnutý, o tom všetci vedia,“ nemohlo bez ďalšieho spochybniť jej dobrú vieru, keď kupujúci sám nemá žiadnu možnosť získať hodnoverné podklady k vlastníctvu nehnuteľností v minulom období a ani osoby to tvrdiace nemali žiadnu vedomosť ani len o domnelom vlastníkovi.

64. Výpovede svedkov žalobcu navyše javia znaky účelovosti. Ich záujem o tieto nehnuteľnosti a realizovaním developerskej činnosti v danej lokalite spochybňuje hodnovernosť ich výpovedí najmä v časti, v ktorej sa vyjadrovali k spochybňovaniu bona fide konania žalovanej a svedka P. pri kúpe pozemku. Obdobne však hodnovernosť výpovede svedkov žalovanej strany O. a G. a spochybňuje buď blízky vzťah k žalovanej - svedok Králik, resp. resp. právoplatné súdne konania, v ktorých bol svedok O. žalovanou stranou a de facto uznal neplatnosť nadobudnutia vlastníckeho práva kúpou niektorých pozemkov z vydržania realizovaného M. H..

65. Samotné konanie „bona fide „ žalovanej ako dobromyseľného nadobúdateľa pri uzatváraní kúpnej zmluvy , predmetom ktorej malo byť nadobudnutie vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti od nevlastníka ,nemôže mať za následok priznanie jej vlastníckeho práva na úkor pôvodného vlastníka, pretože takýto prípad zákon v taxatívne vymedzených prípadoch nadobudnutie vlastníckeho práva s poukazom na dobrú vieru ich nadobúdateľa výslovne upravuje.

66. Hoci je v zmysle článku 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vlastnícke právo nepremiiteľné, plynutie času má právny význam a môže viesť k oslabovaniu vlastníckeho práva, prípadne až k jeho zániku, napr.v súvislosti s aplikáciou inštitútu vydržania (§ 134 Občianskeho zákonníka).

67. Právny titul je len jedným z dôkazov preukazujúcich dobromyseľnosť držiteľa a oprávnenosť držby, preto jeho nedostatok pre účely vydržania sám o sebe nemôže zapríčiniť neoprávnenosť držby. Rozhodujúcim vždy bude, či držiteľ konal poctivo, teda napr. či za držanú vec zaplatil dohodnutú sumu, prípadne poskytol iné dohodnuté plnenie alebo preukázateľne išlo o dar ako bezodplatné plnenie. (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13. mája 2024 sp. zn. 1VCdo/1/2024)

68. Vydržanie je osobitný originálny spôsob nadobudnutia vlastníctva. K tomu, aby bolo možné nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním musia byť splnené súčasne zákonné predpoklady a to, že držba veci musí byť oprávnená po celú vydržaciú dobu, že musí ísť o neprerušovaný stav užívania predmetu vydržania počas zákonom ustanovenej doby a že musí ísť o spôsobilý predmet vydržania. Predpokladom vydržania je skutočnosť, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobromyseľnosť držiteľa musí byť posudzovaná aj z hľadiska, či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti, že užíva nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo nenadobudol. Pri posudzovaní oprávnenosti držby treba teda vychádzať zo zásady, že jej predpokladom je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, ak si určitú vec prisvojuje. Vo všeobecnosti platí, že dobromyseľnosť zaniká v okamihu, kedy sa držiteľ zoznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne museli vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec právom patrí alebo že je subjektom práva, ktorého obsah vykonáva. Pre zánik dobromyseľnosti a následné prerušenie vydržacej doby je teda rozhodujúca vedomosť držiteľa o takýchto skutočnostiach. Takýto okamžik nastáva napr. doručením návrhu na začatie konania, v ktorom iná osoba uplatňuje svoje právo k veci.

69. Pri skúmaní procesnej obrany žalovanej možnosti nadobudnutia vlastníckeho práva žalovanou originálnym spôsobom a to vydržaním, oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutel'nosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť. Započítaním doby držby nehnuteľností žalovanou po uzavretí kúpnej zmluvy v roku 2020 a oprávnenej držby nehnuteľnosti jej právnym predchodcom, svedkom P. s manželkou, je zrejmé, že nebola naplnená jedna zo základných podmienok - uplynutie vydržacej doby. Ak právny predchodca žalovanej nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti kúpnu zmluvou v roku 2014, desaťročná vydržacia doba mohla uplynúť najskôr 1.1.2024. Pre zánik dobromyseľnosti a následné prerušenie vydržacej doby je rozhodujúca vedomosť držiteľa o skutočnostiach spochybňujúcich jeho dobromyseľnosť. Plynutie vydržacej doby bolo prerušené doručením žaloby žalovanej strane súdom ešte v roku 2023.

70. Dobu držby nehnuteľnosti predchádzajúcim držiteľom nehnuteľnosti svedkom O. nie je možné započítať vzhľadom k tomu, že v žiadnom prípade uvedená osoba nemohla byť dobromyseľná pri vstupe do držby. Svedčia o tom rozhodnutia súdov v iných veciach, kde práve uvedená osoba, ktorá odkúpila nehnuteľnosti od M. H., bola žalovanou a vo všetkých prípadoch neúspešnou, prípadne sám žalovaný v týchto konaniach uzavrel dohodu majúcu za následok nadobudnutie vlastníckeho práva pôvodným vlastníkom. Výpoveď uvedeného svedka je preto zjavne účelovou.

71. Ako nedôvodnú súd prvej inštalcie vyhodnotil obranu žalovanej, že žalobkyne si nárok mali uplatniť v reštitučnom konaní, resp. že vysporiadanie parcely bolo predmetom ROEP, teda pozemkových úprav. Z vykonaných dôkazov vyplynulo, že vlastníkom nehnuteľnosti sa stal právny predchodca žalobkyní ešte v roku 1948, k premlčaniu vlastníckeho práva nemohlo dôjsť a preto nebol dôvod na uplatňovanie nároku v reštitučnom konaní. Vlastníctvo spornej parcely nemohlo byť dotknuté ani v rámci pozemkových úprav.

72. Z vyššie uvedených dôvodov súd rozhodol tak, že žalobe žalobkyň vyhovel.

73. O trovách konania rozhodol tak, že vyslovil, že náhradu trov konania stranám nepriznáva. Uviedol, že len výnimočne nemusí súd úspešnej strane priznať náhradu trov konania. Môže tak urobiť podľa ustanovenia § 257 CSP., podľa ktorého ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania sa vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok, a to dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. V zmysle ustálenej judikatúry / uznesenie NSSR 2NCdo/17/2009, 3MCdo/46/2012 ho nemožno považovať za také ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie v zmysle svojvoľe. Zo slovného znenia uvedeného zákonného ustanovenia vyplýva, že ide o ustanovenie výnimočné, ktoré má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnúť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprimeranej tvrdosti a nastoleniu spravodlivosti medzi stranami sporu, pokiaľ ide o vedenie súdneho konania a jeho výsledok. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci. Ustanovenie § 257 CSP preto nemožno vykladať tak, že možno kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov úspešnej strane; vždy musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je potrebné prihliadať v prvom rade k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých strán a je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale je nutné zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávnenej strany. Významnými z hľadiska aplikácie § 257 CSP sú tiež okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku (práva) na súde, postoj strán v priebehu konania a pod. Len skutkové okolnosti danej veci nemôžu byť dôvodom hodným osobitného zreteľa.

74. Súd má za to, že v danom prípade prichádza do úvahy aplikácia daného ustanovenia dôvodov hodných osobitného zreteľa, vychádzajúc z okolností daného prípadu. Žalobkyne si nárok uplatnili so značným odstupom času od úmrtia poručiťľa a bolo by v rozpore so zásadou všeobecnej spravodlivosti, aby trovy mala znášať žalovaná, ktorá bola zapísaná ako vlastníčka nehnuteľnosti, túto nadobudla v dobrej viere a až z predložených dôkazov a posunu zjednotenia rozhodovacej činnosti súdnych autorít vyplynul opak.

75. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala odvolanie žalovaná. Ako dôvod odvolania proti predmetnému rozhodnutiu uviedla, že neboli splnené procesné podmienky v zmysle § 365 ods. 1 písm. a) CSP, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strany, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 365 ods. 1 písm. c) CSP, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f) CSP a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP.

76. Žalovaná sa domnieva, že súd prvej inštancie sa v rozhodnutí nevysporiadal s jej námietkou aktívnej legitímácie žalobkyň v konaní a napriek tomu, že žalobkyne žiadnym spôsobom, ktorý by vyvrátili akékoľvek relevantné pochybnosti o ich aktívnej vecnej legitímácii v konaní, nepreukázali, že sú právne nástupkyne osoby, v prospech ktorej bol vystavený Výmer o vlastníctve pôdy č. XXXXX/XX zo dňa 12.07.1948, ktoré vydalo Povereníctvo pôdohospodárstva a pozemkovej reformy /A./ v N. na základe nariadenia č. XXX/XXXX Zb. n. SNR v prospech prídelcu P. U. sl.. Z. prvej inštancie žalobkyniam priznáva všetky nástupnícke práva, ktoré by im mali patriť ako osobám s legitímnym právnym nástupníctvom po osobe P. U. sl., pričom súd prvej inštancie im priznal predmetné právne postavenie len na základe ich tvrdenia, že sú dcérami a zároveň jedinými potomkami P. U., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, avšak v konaní žalobkyne nepredložili žiaden skutkovo nespochybniteľný a právne relevantný dôkaz o tom, že osoba P. U. sl. uvedená vo Výmere o vlastníctve pôdy zo dňa 12.07.1948 a osoba P. U. nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, ktorého dedičmi boli manželka O. U. a žalobkyne, sú identické osoby a nejde iba o omyl v identite týchto osôb, resp. len o menovcov. V tomto smere treba zdôrazniť, že krstné meno a priezvisko je časté nielen na Z., ale aj v ČR, či A.. W. výmer je z obdobia po 2. svetovej vojne, v rámci ktorej bola zvýšená migrácia, či znehodnotený, či stratený príslušné listiny a preto nemožno takýto výmer považovať za relevantný dôkaz. Ak teda podľa tvrdení žalobkyň označenie za menom „sl“ znamená slobodný, nie je možné preveriť, či v čase nadobudnutia vlastníckeho práva slobodný, takáto

identifikácia nie je dostatočná a z ničoho nevyplýva, že nejde o preklep a nejde o iné označenie napr. „sr“ (keďže otec aj syn mali rovnaké meno).

77. Uviedli, že sú toho názoru, že ak by žalobkyne vedeli (alebo sa len domnievali), že ich otec niečo vlastnil, svojho práva by sa domáhali skôr ako po 60 rokoch od jeho smrti, pričom považujem za vylúčené, aby sa o tejto skutočnosti nedozvedeli od rodiny, resp. z obce, v ktorej žili. V tomto smere žalobkyne v rámci svojich procesných povinností normovaných v § 150 CSP, nevymedzili, čo im bránilo uplatniť si svoje práva skôr, aby bolo možné prijať záver, že konali v súlade s rímskou zásadou, podľa ktorej práva patria bdelym, teda tým, čo sa o ne aktívne zaujímajú a uplatňujú ich. Absenciu skutkových a preukázaných tvrdení nemôže súd nahrádzať svojou aktivitou a rovnako tak nemôže opomenúť podstatný fakt, nakoľko žalobkyne svojou pasivitou, ktorá trvala takmer 60 rokov (možno) spôsobili stav, kedy sa pri ďalšom a ďalšom prevode zvyšuje počet poškodených strán (nadobúdateľov).

78. Taktiež uviedli, že tomto smere treba zdôrazniť, že podstatou princípu právnej istoty je aj povinnosť súdov usporiadať procesné právo rozumným a spravodlivým spôsobom a tak, aby sa minimalizovalo množstvo súdnych sporov. Prípadné právo žalobkýň nesporne koliduje s právom viacerých nadobúdateľov a preto nemožno povýšiť pasivitu žalobkýň nad oprávnené záujmy minimálne 5 ľudí, ktorí aj podľa názoru súdu, boli v čase nadobudnutia dobromyseľní (hoci podľa názoru súdu manželia O. svoju dobromyseľnosť stratili počas trvania vlastníckeho práva). Absolútna absencia bdelosti žalobkýň, primeranej opatrnosti poškodila iných ľudí, pričom nesúhlasia s tým, aby súd takýto postup legitimizoval.

79. Súd prvej inštancie v takto právne zložitej a skutkovo neprehľadnej veci iba na základe tvrdení žalobkýň a rozhodnutí iných inštancií v správnych konaniach, kde nikto nenamietal predmetné skutočnosti, ustálil aktívnu legitímáciu žalobkýň v tomto konaní, pričom však v prípade, kedy žalobkyne nepreukázali tú skutočnosť, že v osobe P. U. sl uvedeného vo Výmere o vlastníctve pôdy zo dňa 12.07.1948 a v osobe P. U. nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, ide o totožnú osobu a to relevantným dôkazom, mal podľa názoru žalovanej súd prvej inštancie bez ďalšieho rozhodnúť o zamietnutí žaloby a to z dôvodu nedostatku vecnej aktívnej legitímácie žalobkýň, nakoľko vecnú legitímáciu má iba ten z účastníkov, komu svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitímácia), o ktorom sa v konaní rozhoduje. A. názoru žalovanej žalobkyne nepreukázali, že sú nositeľkami subjektívneho práva, ktoré sa odvodzuje od práv P. U. sl uvedeného vo Výmere o vlastníctve pôdy zo dňa 12.07.1948. V danom prípade nie je vylúčené, že sa „objavia“ ďalší potomkovia iného P. U., sl., ktorý sa budú domáhať svojho práva, pričom daný P. U. môže byť buď pôvodný vlastník, alebo len ďalší menovec. Žalobkyne nepreukázali, že ide o ich otca, keď z obsahu listiny nevyplýva ani adresa trvalého pobytu, dátum narodenia, a taktiež ani štátna príslušnosť. Uvedené je opätovne v rozpore s elementárnym ústavným princípom právnej istoty a súd vytvára stav, ktorý otvára dvere ďalším a ďalším sporom. Podstatou poskytovania súdnej ochrany je eliminácia súdnych sporov, nie ich množenie. Vzhľadom na to, že súd nevyúlčil fakt, že môže ísť o inú osobu s rovnakým menom a priezviskom má za následok, že rozhodnutie nie je presvedčivé, riadne odôvodnené. Tým je naplnený dôvod, zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b) CSP.

80. Žalovaná nesúhlasí ani s právnym posúdením súdu prvej inštancie, resp. s právnym názorom, ktorý v predmetnom rozhodnutí súd prvej inštancie vyjadril, a na základe ktorého rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku I. predmetného rozhodnutia. Podľa názoru žalovanej je potrebné v konaní po posúdení aktívnej legitímácie žalobkýň na podanie žaloby o určenie prvotne ustáliť fundamentálny základ, z ktorého môže žalovaná odvodiť svoje vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti. Vo všeobecnosti môžeme pri nadobudnutí vlastníckeho práva k veci hovoriť o dvoch spôsoboch nadobudnutia, a to originálnym spôsobom nadobudnutia vlastníckeho práva (napr. vydržaním) a derivatívnym spôsobom nadobudnutia vlastníckeho práva jeho prevodom od iného subjektu.

81. K otázke nadobudnutia vlastníckeho práva originálnym spôsobom, a to jeho vydržaním. Žalovaná je toho názoru, že sa súd prvej inštancie nedostatočne vysporiadal s otázkou existencie, resp. vzniku vlastníckeho práva originálnym spôsobom pri subjektoch nachádzajúcich sa v pomyslenej sieti prevodov vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti. Ako prvú skutočnosť je potrebné riadne, dostatočne a presvedčivo ustáliť otázku vzniku vlastníckeho práva u osoby M. H., ktorý predstavuje prvý subjekt následne prevádzajúci vlastnícke právo k nehnuteľnosti na ďalšie osoby. S poukazom na posúdenie súdu prvej inštancie, ktorý v predmetnom rozhodnutí dospel k záveru, že „osvedčenie obsiahnuté

v notárskej zápisnici napísanej notárkou dňa 24.07.1997 č. NZ XXX/XX - osvedčenie vyhlásenia o vydržaní, podľa ktorého nehnuteľnosť nadobudol do výlučného vlastníctva M. H., je neplatným právnym úkonom. [...] Konanie M. H. vzhľadom k jeho prehláseniu o vydržaní bolo predmetom preverovania orgánov činných v trestnom konaní pre podozrenie zo spáchania trestného činu podvodu. Trestné konanie bolo odložené pre úmrtie menovaného. Výsledky preverovania svedčia o tom, že osvedčenie bolo preto neplatným právnym úkonom a M. H. sa na základe neho nemohol stať vlastníkom nehnuteľností“ (bod 57. odôvodnenia rozhodnutia), žalovaná považuje predmetné konštatovanie za nepostačujúce pre ustálenie nastolenej právnej otázky majúcej zásadný význam pri rozhodnutí takto komplexného sporu. Vo vzťahu k uvedenému žalovaná poukazuje na základnú skutočnosť, a to, že ani vydržanie ako také, a ani osvedčenie vyhlásenia o vydržaní nie sú právnymi úkonmi, a preto ich nemožno ani označovať za neplatné právne úkony. Čo je vo všeobecnosti o vydržaní, ako o právnej skutočnosti, možné konštatovať, je to, či táto právna skutočnosť nastala alebo nenastala. V prípade, že oprávnený subjekt naplnil zákonom predpísané podmienky pre vznik právnej skutočnosti vydržania, tak tejto osobe vzniká vlastnícke právo originárnym spôsobom priamo ex lege ako právny následok jej vzniku. Spísanie notárskej zápisnice týkajúcej sa osvedčenia vyhlásenia vydržateľa je len formalizáciou vzniku právnej skutočnosti vydržania, a to za účelom zápisu takto vzniknutého vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Pri vzniku vlastníckeho práva vydržaním toto vzniká už momentom splnenia podmienok pre vznik danej právnej skutočnosti, pričom zápis takto vzniknutého vlastníckeho práva k nehnuteľnosti nemá konštitutívne účinky tak, ako to je pri vzniku vlastníckeho práva k nehnuteľnosti na základe prevodu (napr. kúpnu zmluvou). Predmetné tvrdenie vychádza z rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj ako „NSSR“ alebo „Najvyšší súd“), ktorý v jeho uznesení z 28. marca 2011 pod sp. zn. 5Cdo/87/2010 uviedol, že „Pri osvedčovaní notár nezasahuje do deja, účastníka nepoučuje a ani nedozerá na to, či obsah nastávajúcej skutočnosti alebo urobeného vyhlásenia je v súlade so zákonom. Rovnako tak ani nezodpovedá za to, či sa pred ním urobené vyhlásenie, (ne)prieči zákonu. Osvedčenie o právnej skutočnosti vydané notárom na žiadosť účastníka je teda listinou, na ktorej sa nachádza iba záznam o ním uvedených skutočnostiach. Takéto osvedčenie nie je právnym úkonom. Notársky poriadok, vzhľadom na povahu tohto osvedčenia a na podstatu činnosti notára vydávajúceho osvedčenie nemá osobitné ustanovenie, ktoré by umožňovalo osobe tvrdiacej o sebe, že bola vydaným osvedčením dotknutá na svojich právach, požiadať súd, aby určil jeho neplatnosť. Rovnako ani hmotné právo (Občiansky zákonník, Obchodný zákonník) nemá zákonné ustanovenia, ktoré by umožňovali dotknutej osobe domáhať sa (ne)platnosti osvedčenia vydaného notárom. Účastník sa preto nemôže s úspechom domáhať určenia neplatnosti takéhoto osvedčenia“ Tvrdenie súdu prvej inštancie o tom, že osvedčenie vyhlásenia o vydržaní nehnuteľností spísaného v rámci predmetnej notárskej zápisnice je neplatným právnym úkonom, vychádza v zmysle vyššie uvedeného z nesprávneho právneho posúdenia. Správnym sa preto javí konštatovanie o tom, či právna skutočnosť vydržania nastala alebo nenastala.

82. Pri zodpovedaní otázky, či boli naplnené zákonom predpokladané podmienky pre vznik vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti v prospech M. H. z titulu vydržania (nepreušovaný stav oprávnenej a dobromyseľnej držby nehnuteľnosti v trvaní aspoň 10 rokov), je potrebné tieto hodnotiť nie z pohľadu subjektívneho, ale so zreteľom na všetky objektívne okolnosti sprevádzajúce držbu predmetnej nehnuteľnosti osobou, ktorá o sebe tvrdí, že sa stala jej vlastníkom z titulu vydržania (5Cdo/87/2010). Medzi tieto je možné v predmetnom prípade zaradiť skutočnosť, že počas doby držby spornej nehnuteľnosti nebol v katastri nehnuteľností vedený ako vlastník P. U., resp. iná osoba, ale štát, ďalej, že v prospech osoby M.a H. ako osoby, ktorá mala spornú nehnuteľnosť v držbe, svedčí Potvrdenie OÚRaŽP č. 1995/631/97 zo dňa 23.07.1997, vydané Mestským úradom Poprad, ktoré potvrdzuje, že M. H. obhospodaroval pozemky v k. ú. Z. Z. do roku 1954 (viď strana 7 znaleckého posudku č. 3/2024 vyhotoveného znalcom L.. O. C., A.), ako aj ostatné prílohy predmetnej notárskej zápisnice. Tieto okolnosti sú z pohľadu žalovanej objektívneho charakteru a na ich základe je možné tvrdiť, že Jozef H. bol toho času presvedčený (resp. dobromyseľný), že spornú nehnuteľnosť má v oprávnenej držbe, v dôsledku čoho došlo k vzniku právnej skutočnosti vydržania, a tým pádom aj k vzniku vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti. V danom prípade rozsudok nenapĺňa atribút presvedčivosti a preskúmateľnosti, keď žalovanej strane (ktorá má byť podľa názoru súdu neúspešná) nie je z rozhodnutia zrejmé, prečo pán H. reálne nenadobudol vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam. Len neurčitý poukaz na trestné konanie v rozsudku, bez špecifikácie čo bolo predmetom konania, k akým zisteniam dospeli orgány činné v trestnom konaní (súd) a prečo tieto zistenia súd považoval za relevantné a vzťahujúce sa na predmetnú vec, nie je spôsobilý naplniť predpoklad vymedzený v § 220 ods. 2 CSP. Ak súd privodil záver, že p. H. nebol vlastníkom sporných nehnuteľností bolo jeho povinnosťou presvedčivo uviesť ako k danému záveru dospel a to napr. poukazom na dôkazné prostriedky, od ktorých by odvodil, že protiprávne konal

p. H. (páchatel), či bol uznaný vinným v súvislosti s nadobudnutím jeho vlastníckeho práva. Ak nebol uznaný vinný prečo sa súd domnieva, že sa skutok stal, že ho spáchal p. H.. Teda v civilnej rovine, akého protiprávneho konania sa dopustil - ktoré spochybňuje jeho dobromyseľnosť, prípadne otázku vlastníckeho práva. To, že bolo vedené nejaké konanie totiž samo o sebe ešte neznamená, že by p. H. nebol legitímnym vlastníkom. Ak mal súd za to, že neuplynula vydržacia doba, bolo potrebné uviesť, kedy začala táto doba plynúť a ako k takémuto záveru dospel. Nepreskúmateľný je svojvoľný poukaz súdu v bode 57 o tom, že výsledky preverovania svedčia, že sa p. H. nemohol stať vlastníkom (nevieme aké výsledky, akého preverovania a rovnako tak nepoznáme logickú úvahu súdu, ako k takémuto záveru dospel. Najmä nie je z neho zrejmé, prečo sa súd domnieva, že informácia v notárskej zápisnici o tom, že pán H. nehnuteľnosti obhospodaroval po dobu 10 rokov (absentuje vymedzenie začiatku a prípadného konca vydržacej doby). Inými slovami na základe čoho mal súd za preukázané, že p. H. nebol vlastníkom. Dôkazné bremeno v tomto smere zaťažovalo žalobkyne, ktoré ho neuniesli.

83. Základnou skutočnosťou, pre ktorú súd prvej inštancie zastáva názor, že k vydržaniu nehnuteľnosti v prospech M. H. nedošlo, je vedenie trestného stíhania proti jeho osobe, ktoré však neprinieslo žiadne relevantné závery, nakoľko bolo odložené pre úmrtie M. H., a teda, nijakým zákonne prípustným spôsobom nepreukázalo, že nadobudol sporné nehnuteľnosti podvodom či na základe iného trestného činu (resp. protiprávneho konania), pričom v zmysle zásady prezumpcie neviny nie je možné, spravodlivé a ani prípustné považovať za preukázanú tú skutočnosť, že došlo zo strany M. H. k podvodu či nekalému konaniu vo vzťahu k vydržaniu nehnuteľnosti, a o to viac, ak súd pristúpil k daným záverom len s odkazom na ničím nepodložené dôkazy nazhromaždené počas vyšetrovania v predmetnom trestnom konaní (bod 22. a 57. odôvodnenia rozhodnutia). Žalovaná poukazuje na to, že v priebehu tohto konania (konania pod sp. zn. 12C/80/2023) neboli vykonané žiadne dôkazy za účelom preukázania nenaplnenia podmienok pre vydržanie spornej nehnuteľnosti M. H., nakoľko súd prvej inštancie iba poukázal na iné konania, predmetom ktorých boli iné nehnuteľnosti, a účastníkmi ktorých boli iné osoby, ako tomu je v tomto konaní (body 22. až 25. odôvodnenia rozhodnutia). Súd prvej inštancie pritom uviedol, že „Nepравdivosť jeho vyhlásenia [M. H.] bola preukázaná v trestnom konaní vedenom proti nemu OO PZ A. pod č. k. T.: P.-XXX/XXXX. Tu obidve osoby vyhlásili, že žiadne takéto vyhlásení o užívaní parciel nepodpísali, a teda ide o sfaľované prehlásenie.“ Žalovaná k uvedenému uvádza, že jednak podmienkou pre naplnenie zákonných predpokladov pre vydržanie nehnuteľností nie je existencia čestného prehlásenia osôb svedčiacich v prospech vydržateľa, a jednak, že takýto dôkaz nie je možné použiť v tomto konaní, nakoľko výsluch predmetných osôb (ktorých sa čestné prehlásenie týkalo) v rámci tohto konania vykonaný ani navrhnutý nebol, a žiadna skutočnosť nepreukazuje hodnovernosť ich svedeckej výpovede v rámci trestného konania OO PZ A. pod č. k. T.: P.-XXX/XXXX. Pri tomto je na mieste poukázať na zásadnú skutočnosť, že Jozef H. nebol za trestný čin podvodu vo vzťahu k prejednávanej veci právoplatne odsúdený, a preto nemožno voči žalovanej vyvodzovať právne následky s tým nepriamo spojené, ktoré v neprímerane intenzívnej miere zasahujú do právnej istoty týkajúcej sa jej postavenia ako oprávnenej vlastníčky spornej nehnuteľnosti.

XX. Žalovaná je teda toho názoru, že sa súd prvej inštancie nedostatočne a nepresvedčivo vysporiadal s posúdením vzniku právnej skutočnosti vydržania spornej nehnuteľnosti u osoby M. H., a bez ďalšieho iba na základe odkazu na iné konania len veľmi okrajovo a nepriamo súvisiace s týmto konaním en bloc určil, že k vydržaniu spornej nehnuteľnosti nedošlo, bez vykonania relevantného dokazovania v tomto konaní.

85. Ak by aj napriek danému mal odvolací súd za preukázané, že k vydržaniu vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti v prospech M. H. nedošlo, a že táto skutočnosť bola v tomto konaní náležite preskúmaná, preukázaná a v rozhodnutí súdu prvého stupňa riadne odôvodnená, žalovaná poukazuje na potrebu riadneho preskúmania otázky vydržania vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti u osôb A. O. a S. O., ktorí od osoby M. H. túto nehnuteľnosť dobromyseľne nadobudli v presvedčení, že ju nadobúdajú od vlastníka, a to na základe kúpnej zmluvy zo dňa XX.XX.XXXX. Ak by totiž došlo ku konštatovaniu, že manželka O. nadobudli vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti originárnym spôsobom z titulu vydržania, a túto ako vlastníci následne previedli na ďalšiu osobu, žalovaná by koniec koncov nadobudla vlastnícke právo k nehnuteľnosti od vlastníka, v dôsledku čoho by v predmetnom konaní nebol priestor pre iné rozhodnutie vo veci, ako v jej prospech, a to zamietnutím podanej žaloby. Z daného dôvodu je mimoriadne potrebné detailne posúdiť nastolenú právnu otázku, a nie len en bloc s poukazom na iné konania konštatovať, že manželka O. nespĺnili vo vzťahu k vydržaniu spornej nehnuteľnosti zákonom stanovené predpoklady pre jej vydržanie.

86. Súd prvej inštancie v bode 68. odôvodnenia rozhodnutia uviedol, že „Dobu držby nehnuteľnosti predchádzajúcim držiteľom nehnuteľnosti svedkom O. [pozn. spoločne s jeho manželkou S. O.] nie je možné započítať vzhľadom k tomu, že v žiadnom prípade uvedená osoba nemohla byť dobromyseľná pri vstupe do držby. Svedčia o tom rozhodnutia súdov v iných veciach, kde práve uvedená osoba, ktorá odkúpila nehnuteľnosti od M. H., bola žalovanou a vo všetkých prípadoch neúspešnou, prípadne sám žalovaný v týchto konaniach uzavrel dohodu majúcu za následok nadobudnutie vlastníckeho práva pôvodným vlastníkom.“ Žalovaná s takýmto právnym posúdením veci súdom prvej inštancie zásadne nesúhlasí, pričom poukazuje práve na nedostatočné preskúmanie dobromyseľnosti, resp. oprávnenosti držby manželmi O. vo vzťahu k spornej nehnuteľnosti.

87. Žalovaná sa obzvlášť nestotožňuje s tvrdením súdu prvej inštancie, podľa ktorého „v žiadnom prípade uvedená osoba [manželia O.] nemohla byť dobromyseľná pri vstupe do držby“, keď s poukazom na všetky objektívne okolnosti sprevádzajúce moment prevodu vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti zo strany M. H. (napr. uzatvorenie kúpnej zmluvy, kúpa nehnuteľností za primeranú odplatu, zápis M. H. ako vlastníka v katastri nehnuteľností, povolenie vkladu v prospech manželov O. ako nadobúdateľov a existencia notárskej zápisnice týkajúcej sa vydržania nehnuteľností) tieto boli objektívne spôsobilé vytvoriť predpoklad pre dobromyseľné nadobudnutie spornej nehnuteľnosti na strane manželov O., čo je naopak dôvodom pre vyslovenie existencie dobromyseľnosti nadobúdateľov pri vstupe do držby k spornej nehnuteľnosti.

88. Žalovaná si uvedomuje, že v iných konaniach, kde vystupovali A. O. spoločne s jeho manželkou ako žalovaní, boli tieto osoby neúspešné, no predmetom týchto konaní boli iné nehnuteľnosti nadobudnuté od M. H. ako parc. č. XXX, a účastníkmi ktorých boli ma strane žalobcu iné subjekty, ako žalobkyne v tomto konaní. Aj v tomto smere rozhodnutie súdu nie je presvedčivé a preskúmateľné. Samotné účastníctvo manželov O. v iných veciach, nie je spôsobilé spochybníť existenciu ich vlastníctva. Súd sa nevysporiadal s podstatnou otázkou ako tieto konania súvisia s daným konaním, čím nebol naplnený predpoklad presvedčivosti rozhodnutia. V tomto smere absentuje skutkový záver súdu o tom, kedy a akým spôsobom sa mali manželia O. údajne dozvedieť, že nie sú vlastníckmi.

XX. V danom prípade musí ísť o preukázanú vedomosť, nielen o domnienku. Z obsahu rozhodnutia je zrejmé, že takú vedomosť manželia O. nikdy nezískali. V nadväznosti na nesplnenie povinnosti tvrdenia a povinnosti dôkaznej zo strany žalobkyň, je potrebné prijať záver, že manželia O. boli dobromyseľní, pričom obdobie od kedy mali manželia predmetnú nehnuteľnosť v dobromyseľnej držbe pripočítať k obdobiu dobromyseľnej držby manželov P. (nadobudli 2014) a žalovanej (2020). Inými slovami, ak by aj bolo v konaní jednoznačne preukázané, že pán H. nebol vlastníkom spornej nehnuteľnosti, neexistuje presvedčivé skutkové tvrdenie, či dôkaz, že manželia O. neboli dobromyseľní, resp. svoju dobromyseľnosť stratili. Keďže od nadobudnutia vlastníckeho práva manželov O. až do podania tejto žaloby uplynulo 25 rokov, pričom dobromyseľnosť ďalších nadobúdateľov nebola súdom spochybnená, je zrejmé, aj v prípade absencie vlastníckeho práva p. H. došlo k uplynutiu vydržacej doby dobromyseľného nadobúdateľa (vydržiteľa) v roku 2008.

90. Súd nevymedzil v rozsudku rozumnú pochybnosť o absencii dobromyseľnosti manželov O.. V tomto smere súd neuvádza presvedčivú argumentáciu, prečo by manželia O. mali dobromyseľnosť stratiť tým, že na nich niekto podal žalobu v inej veci (najmä ak nedošlo k jej meritórnemu prejednaniu, ale k dohode strán). Samotný poukaz súdu, že bol nejaký spor (nevieme o čom) a ako súvisí s daným konaním nie je spôsobilý vytvoriť logickú premisu o tom, že manželia Mordavskí sa preukazne dozvedeli, že nie sú vlastníci a už vôbec nie dobromyseľní držiteľia. Povinnosťou súdu bolo uviesť, kedy, akým spôsobom svoju dobromyseľnosť stratili a prečo, čo v rozsudku absentuje. V tomto smere absentujú aj skutkové tvrdenia žalobkyň a dôkazy, ktoré by mohli k takémuto záveru viesť. Žalobkyne odvodzujú pre seba priaznivý následok z toho, že manželia Mordavskí stratili dobromyseľnosť a preto boli povinní túto skutočnosť súdu preukázať, čo sa nestalo.

91. Žalovaná je toho názoru, že pri každom predmete vydržania je pre tento potrebné osobitne skúmať či došlo k splneniu podmienok pre jeho vydržanie, pričom samotná skutočnosť, že vydržanie niektorých z nehnuteľností bolo spochybnené nezapríčiňuje en bloc spochybnenie vydržania aj tých nehnuteľností, na ktoré si žiadna osoba neuplatnila právny nárok, či inak nespochybnila oprávnenosť dobromyseľnej držby vydržateľa.

92. V zmysle ustáleného právneho názoru, podľa ktorého splnenie podmienok pre vydržanie nehnuteľnosti je potrebné skúmať cez prizmu objektívnych okolností a nie subjektívneho presvedčenia osoby, ktorá ich má v držbe, má žalovaná za to, že z dôvodu neuplatnenia si právneho nároku oprávnených subjektov práve k spornej nehnuteľnosti došlo k vzniku objektívnych okolností preukazujúcich oprávnenú držbu spornej nehnuteľnosti na strane manželov O.. Predsa uplatnenie si právneho nároku oprávnených osôb k iným nehnuteľnostiam nemôže en block vyvodzovať následky spočívajúce v automatickej strate dobromyseľnosti a oprávnenosti držby k spornej nehnuteľnosti, ku ktorej tento právny nárok uplatnený nebol. Práve skutočnosť, že aj napriek uvedenému si žiadna osoba neuplatnila svoje právo k spornej nehnuteľnosti, preukazuje tak v rovine objektívnej ako aj v rovine subjektívnej, že manželia O. nehnuteľnosť nadobudli oprávnenie, a túto mali až do momentu jej prevodu na iného v neprerušovanej, oprávnenej a dobromyseľnej držbe. Tomuto argumentu svedčí aj tá skutočnosť, že manželia O. si z objektívneho hľadiska nemali ako preveriť genézu vlastníckych vzťahov k spornej nehnuteľnosti nad rámec toho, čo im bolo známe z príslušných registrov a od M. H., resp. nemali sa ako dostať k informáciám, na základe ktorých by objektívne mohli nadobudnúť presvedčenie o tom, že užívajú nehnuteľnosti, ktorých vlastníctvo nenadobudli, a teda, že konali bezprávne, a to aj napriek zachovaniu si „náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte požadovať“ (bod 66. odôvodnenia rozhodnutia), vychádzajúc z vyššie uvedených argumentov. Ak aj v konaniach, na ktoré poukazoval súd prvej inštancie, boli manželia Mordavský neúspešní, v dôsledku čoho stratili vlastnícke právo k niektorým nehnuteľnostiam, túto skutočnosť nemožno považovať za spôsobilú vyvolať presvedčenie o neoprávnenosti držby vo vzťahu k nehnuteľnosti, ku ktorej si žiaden subjekt počas celej ich doby držby neuplatnil žiadne právne nároky, resp. vo vzťahu ku ktorej nebolo jej oprávnené nadobudnutie spochybnené.

93. Galovaná uviedla, že zaujatím vyššie uvedeného právneho názoru k nastolenej otázke možno konštatovať, že ku dňu 13.10.2008 došlo k splneniu zákonom požadovaných predpokladov pre vznik vlastníckeho práva originárnym spôsobom k spornej nehnuteľnosti, a to jej vydržaním v zmysle §134 OZ. Z daného dôvodu vidí žalovaná potrebu riadneho skúmania vyššie uvedenej právnej otázky vzniku právnej skutočnosti vydržania vlastníckeho práva na strane manželov O., a to samostatne k spornej nehnuteľnosti nad rámec toho, ako to bolo vykonané súdom prvej inštancie v predmetnom konaní.

94. Taktiež uviedla v odvolaní, že ak aj napriek vyššie uvedenému, odvolací súd nebude toho názoru, že došlo k vydržaniu spornej nehnuteľnosti u subjektov označených vyššie, a teda, že vlastnícke právo k nehnuteľnosti nevzniklo originárnym spôsobom, žalovaná poukazuje na potrebu ochrany dobromyseľného nadobúdateľa, a to obzvlášť pri takto komplexnom a z časového hľadiska ojedinelom skutkovom stave, majúc za cieľ vynesenie takého rozhodnutia vo veci, ktoré bude vychádzať zo základného princípu všeobecnej spravodlivosti, ktorý vo svojom samom základe predstavuje také usporiadanie spoločenských vzťahov v demokratickom právnom štáte, ktoré nielen javí znaky formálnej zákonnosti (ako znak tzv. formálneho právneho štátu), ale samo o sebe sa javí ako najspravodlivejšie v tom ktorom prípade (ako znak tzv. materiálneho právneho štátu), odhliadnuc od strohého poukázania na právne názory najvyšších súdnych autorít vyjadrené v iných konaniach s diametrálne odlišným skutkovým stavom, pričom pre takéto rozhodnutie vo veci nepostačuje, že bude zákonné, ale musí sa javiť ako najspravodlivejšie pre účastníkov konania, na ktorých má dopad, a to za súčasného pováženia zvyšných v danom prípade uplatňujúcich sa zásad a princípov, na ktorých stojí náš právny poriadok. V tomto prípade ide najmä o porovnanie primeranosti uplatnenia princípu ústavnej ochrany a nepremlčateľnosti vlastníckeho práva s poukazom na zásadu vigilanti bus iura scripta sunt a princípu ochrany dobromyseľného nadobúdateľa.

95. Vo vzťahu k vyššie uvedenému dáva žalovaná odvolaciemu súdu na pozornosť právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj ako „ÚSSR“ alebo „Ústavný súd“) vyjadrený v jeho náleze zo dňa 20.12.2017 pod sp. zn. I. ÚS 460/2017, v zmysle ktorého „ochrana dobrej viery chrániacej účastníkov súkromnoprávných vzťahov je jedným z kľúčových prejavov princípu dôvery a právnej istoty, odvíjajúceho sa od princípu právneho štátu. Táto ochrana môže vylúčiť ochranu vlastníckeho práva pôvodného vlastníka. Poskytnutie prednosti jednej z obidvoch požiadaviek však musí vyjsť zo starostlivého skúmania individuálnych okolností každého prípadu a s ohľadom na zásadu „nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet“ s náležitým a prísnyim hodnotením dobrej viery nadobúdateľa vlastníckeho práva. Je pritom potrebné nájsť praktickú konkordanciu medzi obidvoma protikladne pôsobiacimi princípmi tak, aby zostalo zachované maximum z obidvoch, a ak to možné nie je,

potom dať prednosť tomu riešeniu, ktorému svedčí ešte ďalší princíp, či všeobecne uznávaná predstava spravodlivosti.“

96. Žalovaná poukazuje na to, že aj sám súd prvej inštancie v bode 62. odôvodnenia rozhodnutia konštatoval, že v tomto konaní „nemá pochybnosť, že žalovaná pri uzatváraní kúpnej zmluvy konala v dobrej viere, že nehnuteľnosť kupuje od vlastníka“, pričom avšak s poukazom na rozhodnutie NSSR pod sp. zn. 1VObd/2/2020 v ďalšom uzavrel, že „Samotné konanie „bona fide“ žalovanej ako dobromyseľného nadobúdateľa pri uzatváraní kúpnej zmluvy [...] nemôže mať za následok priznanie jej vlastníckeho práva na úkor pôvodného vlastníka, pretože takýto prípad zákon v taxatívne vymedzených prípadoch nadobudnutie vlastníckeho práva s poukazom na dobrú vieru ich nadobúdateľa výslovne upravuje [pozn. súd prvej inštancie pravdepodobne mienil napísať „neupravuje“] (bod 63. odôvodnenia rozhodnutia). V zmysle uvedeného nie sú v predmetnom konaní žiadne pochybnosti o existencii dobrej viery u žalovanej ako nadobúdateľky spornej nehnuteľnosti, a preto by súd prvej inštancie mal pri rozhodovaní vo veci túto zásadnú skutočnosť brať do úvahy a rozhodnúť tak, aby sa jej právne postavenie neprimerane a nespravodlivo nezhoršilo len na základe odkazu na rozhodnutie veľkého senátu Najvyššieho súdu SR v inej právnej veci, ktorá s poukazom na skutkový stav daného sporu nemá s týmto konaním nič spoločné. Napriek skutočnosti, že rozhodnutie veľkého senátu Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 1VObd/2/2020 vyjadrilo záväzný právny názor zjednocujúci dovtedajšiu rozhodovaciu prax v otázke prelomenia zásady *nemo plus iuris*, je žalovaná toho názoru, že aj rozhodnutie veľkého senátu Najvyššieho súdu SR nemôže byť uplatňované bezlimitne, a to najmä pri vyvodzovaní takto závažných následkov, ako je rozhodnutie v neprospech účastníka konania v konaní, ktorého skutkový stav je úplne odlišný od veci prejedávanej veľkým senátom Najvyššieho súdu SR. Z daného dôvodu žalovaná vidí odôvodnenú potrebu skúmania vzájomného vzťahu v predmetnej veci kolidujúcich právnych princípov nad rámec strohého odkázania na právny názor veľkého senátu Najvyššieho súdu SR vyjadrený v inej právnej veci.

97. V súvislosti s vyššie uvedeným žalovaná poukazuje na právny názor Ústavného súdu SR vyjadrený v jeho náleze zo dňa 03.05.2017 pod sp. zn. I. ÚS 151/2016, v zmysle ktorého Ústavný súd SR skonštatoval, že „nevidí žiaden rozumný dôvod, prečo by sa otázka dobrej viery sťažovateľov, ktorí tvrdia, že nadobudli predmetné nehnuteľnosti dobromyseľne, nemohla (nemala) skúmať v konaní o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiťovi, a to cez splnenie procesnej podmienky, ktorou je naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Uvedené platí zvlášť za situácie, že sťažovatelia tento argument v konaní efektívne uplatnili. V napadnutom rozsudku krajského súdu však absentuje akékoľvek vyváženie kolidujúcich práv žalobcov ako právnych nástupcov pôvodného vlastníka (poručiťeľa) a sťažovateľov, ktorí o sebe tvrdia, že sú dobromyseľnými nadobúdateľmi, ktorým má byť poskytnutá súdna ochrana ich vlastníckeho práva. Ústavný súd preto zotrvávajúc na názoroch uvedených v náleze sp. zn. I. ÚS 549/2015 vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru. Ústavou predpokladaným dôsledkom vyhovenia sťažnosti je zrušenie napadnutého rozhodnutia [...] Princíp dobrej viery chrániaci účastníkov súkromnoprávných vzťahov je jedným z kľúčových prejavov princípu právnej istoty odvíjajúceho sa od princípu právneho štátu. Nadobúdateľovi vlastníckeho práva, pokiaľ toto právo nadobudol v dobrej viere, musí byť poskytovaná široká ochrana, pretože v opačnom prípade by si nikdy nemohol byť istým svojim vlastníctvom, čo by bolo v rozpore s poňatím materiálneho právneho štátu“. Samotné konanie, ktoré predchádzalo vydaniu uvedeného nálezu Ústavného súdu SR, sa týkalo rovnakého predmetu konania za veľmi podobného skutkového stavu, ako to je v tomto konaní, pričom vo vzťahu ku sťažovateľom, ktorí, obdobne ako žalovaná, nadobudli vlastnícke právo dobromyseľne, a následne sa oprávnený subjekt domáhal určenia, že predmet konania patril do dedičstva po poručiťovi, Ústavný súd SR rozhodol o porušení ich základných práv, a to práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces. Žalovaná je toho názoru, že rozhodnutím súdu prvej inštancie, s poukazom na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 151/2016, došlo rovnako ako v danom prípade k porušeniu jej základných práv garantovaných ústavou a právne záväznými medzinárodnými zmluvami. Z daného dôvodu má za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, nakoľko je povinnosťou súdov konať a postupovať tak, aby základné práva účastníkov konania porušované neboli, a ak k ich porušeniu postupom alebo rozhodnutím konajúceho súdu došlo, je to dôvodom pre zrušenie takéhoto rozhodnutia.

98. Žalovaná súčasne uviedla, že je zrejmé, že súd porušil právo žalovanej na spravodlivý proces aj tým, že si nedal do pomeru kolidujúce práva procesných strán - dedičiek údadného vlastníka, ktoré boli

údajne 60 rokov nedbalými vlastníčkami, keďže do práv svojho otca vstúpili dňom jeho smrti. Uvedeným zasiahli do práva dobromyseľných nadobúdateľov bez možnosti ich reparácie. uvedené možno hodnotiť ako „mimoriadnu nedbalosť“ a svojou nedbalosťou by mali znášať väčšie riziko ako dobromyseľní nadobúdatelia.

99. Žalovaná ďalej svoje tvrdenia podporuje právnym názorom Ústavného súdu SR vyjadreným v náleze zo dňa 16.03.2016 pod sp. zn. I. ÚS 549/2015, v zmysle ktorého „Ústavný súd z hľadiska poskytnutia ústavnoprávnej ochrany musí tak postaviť na rovnakú úroveň vlastnícke právo pôvodného vlastníka a nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti novým nadobúdateľom na základe jeho dobrej viery. Tým sa dostávajú do vzájomnej kolízie obidve ústavné hodnoty - princíp ochrany dobrej viery ďalšieho nadobúdateľa (princíp dobrej viery, dôvery v akty štátu a právnej istoty v demokratickom právnom štáte) a princíp ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka (princíp nemo plus iuris ad alium transfere potest quam ipse habet, t. j. nikto nemôže previesť na iného viac práv, než koľko sám má). Pokiaľ však nemožno zachovať maximum z obidvoch základných práv (čo platí aj pre tento prípad), treba prihliadnuť na princíp všeobecnej spravodlivosti, keď je nutné zvažovať všeobecné súvislosti tohto typu kolízie základných práv, ako aj individuálne okolnosti konkrétneho rozhodovaného prípadu. Vyššie riziko má niesť nedbalý vlastník než nadobúdateľ v dobrej viere, pretože tento nie je schopný sa nijako dozvedieť o tom, ako vec opustila vlastníkovu sféru a dostala sa na list vlastníctva prevodcu po zákonom určenom správnom (katastrálnom) konaní.“ S poukazom na zásadné zhoršenie právneho postavenia žalovanej v dôsledku uplatnenia si právneho nároku žalobkýň po 61 rokoch od momentu, kedy im takýto právny nárok vyplynul, je podľa názoru žalovanej potrebné porovnať potrebu uplatnenia princípu ochrany pôvodného vlastníka skrz prizmu zásady vigilantibus iura scripta sunt, pričom ak takto oneskorene uplatneným právnym nárokom, hoci aj oprávneného subjektu, dochádza ku kompletnému narušeniu právnej istoty žalovanej ako dobromyseľnej nadobúdateľky, tak v danom prípade je požadované a zjavne spravodlivejšie priklonenie sa k takému rozhodnutiu, ktoré nebude pre nedbanlivé uplatňovanie právnych nárokov oprávnených osôb postihovať dobromyseľného nadobúdateľa, ktorý s poukazom na všetky objektívne okolnosti konal v presvedčení, že sa stal oprávneným vlastníkom veci.

100. Žalovaná ďalej svoje tvrdenia opiera o ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít okolitých štátov, ako aj o ustálenú rozhodovaciu prax medzinárodných súdnych autorít. Ústavný súd Českej republiky, ktorého judikatúra je vzhľadom na historickú príbuznosť právnych poriadkov Českej republiky a Slovenskej republiky podnetná aj pri aplikácii a výklade práva súdmi Slovenskej republiky, vrátane Ústavného súdu Slovenskej republiky, v náleze zo dňa 11.05.2011 pod sp. zn. II. ÚS 165/11 konštatoval, že z vývoja jeho judikatúry jednoznačne vyplýva rozširovanie ochrany osôb konajúcich v dobrej viere v prípade nadobudnutia nehnuteľnosti od nevlastníka. Ústavný súd Českej republiky pripomenul, že už v náleze zo dňa 23.01.2001 pod sp. zn. II. ÚS 77/2000 zaujal stanovisko, podľa ktorého „v prípade riadneho nadobudnutia vlastníckeho práva vyplýva nárok na jeho ochranu aj proti pôvodnému vlastníkovi za podmienky, že toto vecné právo bolo nadobudnuté v dobrej viere a bez rozporu s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka. Opačná interpretácia by podľa názoru ústavného súdu narušila celý koncept právnej istoty a ochrany nadobudnutých práv“. Ako ďalej ústavný súd uviedol, „osobe, ktorá urobila určitý právny úkon s dôverou v určitý, jej druhou stranou prezentovaný skutkový stav, navyše potvrdený údajom z verejnej, štátom vedenej evidencie, musí byť v materiálnom právnom štáte poskytnutá ochrana.“

101. Rovnako aj Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), ktorého judikatúra je právne záväzná pre všetky orgány verejnej moci Slovenskej republiky, celkom jednoznačne poskytuje súdnu ochranu dobromyseľnému nadobúdateľovi vlastníckeho práva aj pred pôvodným vlastníkom. Napríklad v rozsudku vo veci GLADYSHEVA v. Ruská federácia zo 6. decembra 2011 (sťažnosť č. 7097/10) ESLP konštatoval porušenie práva sťažovateľky pokojne užívať svoj majetok garantovaný článkom 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd tým, že „jej bola odňatá nehnuteľnosť, ktorú nadobudla v dobrej viere od nevlastníka“ a prikázal Ruskej federácii obnoviť vlastnícke právo sťažovateľky k odňatej nehnuteľnosti a zaplatiť jej náhradu nemajetkovej ujmy a trovy konania.

102. Súdnu ochranu dobromyseľnému nadobúdateľovi vlastníckeho práva poskytol ESLP aj v mnohých iných svojich rozhodnutiach, napr. BEYELER v. Taliansko, rozsudok veľkého senátu z 28. mája 2002 (sťažnosť č. 33202/96), MOSKAL v. Poľsko, rozsudok z 15. septembra 2009 (sťažnosť č. 10373/05), ONERYILDIZ v. Turecko, rozsudok z 30. novembra 2009 (sťažnosť č. 48939/99) či ŽÁKOVÁ v. Česká

republika, rozsudok z 3. októbra 2013 (sťažnosť č. 2000/09). V prípade ŽÁKOVÁ v. Česká republika, obdobne ako v prípade GLADYSHEVA v. Ruská federácia (§ 79), ESLP zdôraznil, že „sťažovateľka, ktorá konala v dobrej viere, že je vlastníkom pozemkov, by nemala byť postihovaná za pochybenia správnych orgánov“.

103. Vo zvyšku žalovaná poukazuje na svoje doterajšie písomné vyjadrenia a podania, na dôkazy predložené v konaní, ako aj na ústne prednesy svojho právneho zástupcu vyjadrené na jednotlivých pojednávaniach, ktoré podľa jej názoru dostatočne odôvodňujú záver pre rozhodnutie vo veci v jej prospech, a to zamietnutím žaloby podanej zo strany žalobkyň.

104. Žiadala, aby súd zmenil rozsudok Okresného súdu Poprad zo dňa 20.01.2025, tak že žalobu žaloby žalobkyň zamietne a prizná žalovanej náhradu trov všetkých trov konania vrátane odvolacieho konania v rozsahu 100 % , žiadala priznať žalovanej alternatívne, aby rozsudok súdu prvej inštancie odvolací súd zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

105. Odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie a to proti výroku rozsudku o trovách konania podali žalobkyne, ktoré uviedli, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 365 ods. 1 písmena b/ CSP, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam podľa § 365 ods. 1 písm. c) CSP a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 375 ods. 1 písm. h) CSP..

106. Uviedli, že súd prvej inštancie v bode 71 odôvodnenia napadnutého rozsudku vo všeobecnej rovine zhrnul niektoré predpoklady pre aplikáciu § 257 CSP a následne v bode 72 odôvodnenia napadnutého rozsudku veľmi stručne dvoma vetami zdôvodnil aplikáciu § 257 CSP. Žalovaná neuvádzala v priebehu konania žiadne dôvody pre aplikáciu § 257 CSP a ani takýto postup súdu prvej inštancie nenavrhol. Súd prvej inštancie takto postupoval na základe vlastného vnútorného presvedčenia. Počas konania súd prvej inštancie neupovedomil strany o tom, že dospel k vnútornému presvedčeniu o potrebe aplikácie § 257 CSP a ani stranám neumožnil vyjadriť sa k takémuto postupu. Strany sa dozvedeli o aplikácii § 257 CSP až pri vyhlásení napadnutého rozsudku a následne až v rámci krátkeho zdôvodnenia vyhláseného rozsudku sudca uviedol (iba veľmi stručne), čo ho viedlo k aplikácii § 257 CSP.

107. Majú za to, že súd prvej inštancie takýmto procesným postupom porušil právo žalobkyň na spravodlivé súdne konanie. Žalobkyne v tejto súvislosti poukazujú napr. na odôvodnenie uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/51/2021 zo dňa 30.01.2023 (body 12 až 14), podľa ktorého „Ak súd má v úmysle použiť moderačné právo alebo ak ho niektorá zo strán navrhne, musí súd umožniť protistrane, aby sa k tomu vyjadrila (k zámeru aj k dôkazom). Nie je možné, aby súd dospel k vnútornému presvedčeniu, že je potrebné aplikovať ustanovenie § 257 CSP a strane, ktorá by inak trovy získala, to neoznámil a táto by sa to dozvedela až z rozhodnutia. Súd v prípade použitia ustanovenia § 257 CSP je povinný „vytvoriť procesný priestor“ umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu tohto ustanovenia. Strana má teda právo byť explicitne vyzvaná, aby včas k prípadnej aplikácii § 257 CSP vyjadrila svoje stanovisko. Existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa musí súd vo svojom rozhodnutí riadne a presvedčivo odôvodniť, pretože v opačnom prípade by mohlo ísť o postup, ktorý by mohol mať znaky svojvôle. Aj podľa ustálenej súdnej praxe (viď. napr. nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS119/03, či uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 67/2010) výnimočnosť použitia ustanovenia § 257 CSP, ako aj to, v čom súd videl, že išlo o prípad hodný osobitného zreteľa, musí byť náležite odôvodnené, a to najmä so zreteľom na analogické použitie § 255 ods. 2 CSP odvolacím súdom, keď však v súdnej veci do úvahy neprichádzala zásada úspechu vo veci podľa § 255 CSP, ale zavinenie za zastavenie konania podľa § 256 CSP. (Števček, M.; Ficová, S.; Baricová, J.; Mesiarkinová, S.; Bajánková, J.; Tomašovič, M.; a kol. Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha : C. H. Beck, 2016, s. 940 - 943). Rozhodovacia činnosť najvyššieho súdu i ústavného súdu dospela k záveru, že ak súd má v úmysle použiť moderačné právo v zmysle ustanovenia § 257 CSP alebo ak ho niektorá zo strán navrhne, musí súd umožniť protistrane, aby sa k tomu vyjadrila (k zámeru aj k dôkazom). Nie je možné, aby súd dospel k vnútornému presvedčeniu, že je potrebné aplikovať ustanovenie § 257 CSP a strane, ktorá by inak trovy získala, to neoznámil a táto by sa to dozvedela až z rozhodnutia. Súd v prípade použitia ustanovenia § 257 CSP je povinný „vytvoriť procesný priestor“ umožňujúci stranám sporu vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu tohto ustanovenia [pozri k tomu rozsudok ESLP Čepek proti Českej republike, sťažnosť č. 9815/10, ako aj nálezy Ústavného súdu ČR sp. zn. PL. ÚS 46/13 a sp. zn. I. ÚS 1593/15,

tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. MCdo 14/99 z 01.09.2000, uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 MCdo 17/2009, sp. zn. 5 Cdo 67/2010, sp. zn. 3 MCdo 46/2012, 4 Cdo 75/2022, 4 Cdo 155/2020, nálezy Ústavného súdu SR č. k. I. ÚS 168/2018- 22, I. ÚS 153/2018 - 28). Ústavný súd uviedol, že: „konanie o náhrade trov konania je konaním kontradiktórnym, preto mal dať krajský súd priestor sťažovateľke na vyjadrenie k prípadnej aplikácii § 257 CSP; toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, inými slovami, na dosiahnutie spravodlivosti pre účastníkov konania. Pokiaľ je aplikované bez toho, že by relevantné dôvody na taký postup boli posudzované, ide o postup svojvoľný, a teda zasahujúci do základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.“ (I. ÚS 168/2018). Odvolací súd tým, že nevyzval dovolateľov k prípadnej aplikácii § 257 CSP a nevytvoril im primeraný procesný priestor umožňujúci vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu tohto ustanovenia, porušil právo dovolateľov na spravodlivý proces, a tým konanie zaťažil vadou v zmysle § 420písm. f/CSP."

108. Súd prvej inštancie žalobkyne v priebehu konania vôbec nevyzval, aby vyjadrili svoje stanovisko k prípadnej aplikácii § 257 CSP. Žalobkyniam nevytvoril žiadny procesný priestor pre vyjadrenie sa k dôvodom aplikácie § 257 CSP. Pre žalobkyne tak išlo o prekvapivé rozhodnutie. Súd prvej inštancie takýmto procesným postupom úplne poprel kontradiktórny charakter civilného sporového konania. K rovnakým právnym záverom ako Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 9Cdo/51/2021 a Ústavný súd SR v náleze sp. zn. I. ÚS 168/2018 zo dňa 10.10.2018 (bod 26 odôvodnenia) dospel Najvyšší súd SR aj v uznesení sp. zn. 8Cdo/266/2019 zo dňa 25.06.2020 (bod 18 odôvodnenia) a Ústavný súd SR v nálezoch sp. zn. I. ÚS 387/2019 zo dňa 02.04.2020 (bod 43 odôvodnenia), sp. zn. I. ÚS 153/2018 zo dňa 18.07.2018 (bod 28 odôvodnenia), sp. zn. I. ÚS 247/2019 zo dňa 10.09.2019 (bod 59 odôvodnenia), sp. zn. II. ÚS 225/2020 zo dňa 27.08.2020 (bod 40 odôvodnenia) a sp. zn. IV. ÚS 614/2018 zo dňa 20.08.2019 (bod 27 odôvodnenia). Taktiež možno poukázať aj na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/212/2017 zo dňa 19.12.2018 (bod 8 odôvodnenia).

109. V bode 8 odôvodnenia uznesenia č. k. 17Co/5/2023-185 uviedol odvolací súd nasledovné „Prvoinštančný súd následne pri rozhodovaní o výške úhrady trov konania zo strany žalovanej v prospech žalobcu mohol aplikovať ust. § 257 CSP, avšak musel vychádzať z návrhu žalovanej, ktorá explicitne poukázala na svoju zlú sociálnu situáciu a žiadala moderovať trovy konania pre sociálne dôvody. Prvoinštančný súd však nevychádzal z týchto okolností, ale sám našiel existenciu dôvodov, ktoré predstavujú výnimočné okolnosti veci, ku ktorým sa ani jedna zo strán sporu nemohla vyjadriť, pretože svoj zámer a úvahu, prípadne dôkazy svedčiace o týchto okolnostiach nepredniesol stranám sporu a tieto sa k zámeru ani k dôkazom vyjadriť nemohli. Súd nemôže dospieť k vnútornému presvedčeniu o dôvodnosti aplikácie § 257 CSP bez toho, aby dôvody vopred oznámil stranám sporu a aby dôvody tvrdené stranami sporu opomenul. V rozhodnutí súdu absentuje riadne a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, ktoré by obsahovalo úvahu súdu, vrátane úvahy, prečo priznal aplikáciu § 257 CSP na celé trovy konania žalobcu, prečo trovy konania neboli moderované len sčasti, a to len v rozsahu úspechu žalobcu."

110. V bode 72 odôvodnenia napadnutého rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že § 257 CSP aplikoval z dôvodov hodných osobitného zreteľa, za ktoré považuje okolnosti prejednávaneho prípadu. Konkrétne uviedol, že si žalobkyne nárok uplatnili so značným časovým odstupom od úmrtia poručiťľa, že by bolo v rozpore so zásadou všeobecnej spravodlivosti, aby žalovaná znášala trovy, lebo bola zapísaná ako vlastníčka v katastri nehnuteľností, nehnuteľnosť nadobudla v dobrej viere a až z predložených dôkazov a posunu a zjednotenia rozhodovacej činnosti súdnych autorít vyplynul opak. Je potrebné uviesť, že súd prvej inštancie tieto dôvody hodné osobitného zreteľa bližšie nerozviezol, ale iba stroho uviedol, že ide o okolnosti veci, ktoré ho primäli k rozhodnutiu o nepriznaní náhrady trov konania žalobkyniam, a že by bolo nespravodlivé, aby trovy tohto konania znášala žalovaná. Takéto odôvodnenie aplikácie ustanovenia § 257 CSP, ktoré iba výnimočne umožňuje nepriznať úspešnej strane v konaní nárok na náhradu trov konania, je nenáležitá, nepresvedčivá a vzhľadom na jeho strohosť nepreskúmateľná. Súd prvej inštancie takýmto arbitrárnym rozhodnutím porušil právo žalobkyň na spravodlivý súdny proces, pretože im takýmto postupom uprel možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci odvolania.

111. V zmysle § 220 ods. 2 CSP bol súd prvej inštancie povinný uviesť, ako vec právne posúdil. Súd prvej inštancie v bode 72 odôvodnenia napadnutého rozsudku dostatočne nevysvetlil, ktoré skutkové zistenia odôvodňujú aplikáciu práve tejto konkrétnej právnej normy. Okolnosti, ktoré viedli súd prvej

inštancie k aplikácii § 257 CSP, mali byť v odôvodnení napadnutého rozsudku náležite vysvetlené a konkretizované. Konštatovanie súdu prvej inštancie, že ak by mala žalovaná žalobkyniam nahradiť trovy konania, tak by to bolo v rozpore so zásadou všeobecnej spravodlivosti, je iba floskulou. Taktiež súd prvej inštancie riadne nezdôvodnil, prečo považuje údajný posun a zjednotenie rozhodovacej činnosti za dôvod hodný osobitného zreteľa podľa § 257 CSP. Nie je ani zrejmé, prečo by mala byť údajná dobrá viera žalovanej dôvodom hodným osobitného zreteľa, keď v zmysle relevantných hmotnoprávných noriem nebola relevantná. V odôvodnení napadnutého rozsudku absentuje vyčerpávajúce vysvetlenie dôvodov pre aplikáciu § 257 CSP. Okrem toho je potrebné uviesť, že ešte predtým ako súd prvej inštancie dospel k záveru o potrebe aplikácie § 257 CSP, mal najprv ustáliť otázku procesného úspechu sporových strán. Súd prvej inštancie namiesto toho priamo pristúpil k aplikácii § 257 CSP.

112. Podľa ustálenej judikatúry dovolacieho súdu možno za dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP považovať neprimeranú tvrdoť, podiel oboch strán na vzniku a priebehu sporu, povahu a okolnosti sporu, zložitost' doposiaľ neriešenej právnej problematiky, zložitost' prípadov výkladu medzinárodnej zmluvy, osobné pomery strán sporu a prípadne nízky príjem. Súd môže § 257 CSP aplikovať iba vtedy, ak sú kumulatívne naplnené oba predpoklady, a to výnimočné okolnosti a niektorý z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Žiadne iné dôvody judikatúra dovolacieho súdu a ani zaužívaná rozhodovacia prax nižších súdov ako dôvody hodné osobitného zreteľa nepripustila. Súd prvej inštancie aplikáciu § 257 CSP v bode 72 odôvodnenia napadnutého rozsudku odôvodnil tým, že 1/ žalobkyne si uplatnili nárok so značným časovým odstupom od úmrtia poručiťa (ich otca), 2/ žalovaná bola zapísaná na liste vlastníctva ako vlastníčka nehnuteľnosti, 3/ nehnuteľnosť údajne nadobudla v dobrej viere a 4/ opak vyplynul až z predložených dôkazov a z posunu a zjednotenia rozhodovacej činnosti súdnych autorít. Všetky štyri dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré uviedol v bode 72 odôvodnenia napadnutého rozsudku súd prvej inštancie, nespádajú pod žiadny z dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP, ale ide o okolnosti, ktoré sú meritom veci samej, o ktorej rozhodol súd prvej inštancie výrokom č. I. napadnutého rozsudku.

113. Uviedli . že v zmysle § 257 CSP môže súd nepriznať nárok na náhradu trov konania úspešnej strane iba vtedy, ak sú kumulatívne splnené dva predpoklady, ktorými sú 1/výnimočné okolnosti a 2/existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa. Súd prvej inštancie uviedol štyri dôvody hodné osobitného zreteľa, ale žiadnym spôsobom nezdôvodnil, prečo by malo ísť o tak výnimočný prípad, že by bolo potrebné aplikovať § 257 CSP, pripraviť tak žalobkyne v plnom rozsahu o náhradu trov konania a zvýhodniť žalovanú. Súd prvej inštancie v bode 71 odôvodnenia napadnutého rozsudku sám uviedol, že v prípade aplikácie § 257 CSP by malo ísť o celkom výnimočný prípad, ale týmto právnym názorom sa napokon vôbec neriadil. Pri porovnaní bodov 71 a 72 odôvodnenia napadnutého rozsudku je potrebné konštatovať, že napadnutý rozsudok je zmätočný. Súd prvej inštancie vôbec nevychádzal z prísne reštriktívneho výkladu § 257 CSP, ale uskutočnil extenzívny výklad, ktorým sa snaží žalovanej kompenzovať stratu sporu. Je nanajvýš nespravodlivé, aby mali žalobkyne znášať trovy konania v plnom rozsahu z vlastných prostriedkov. Ak už súd prvej inštancie vychádzal z predpokladu, že v prejednávanej veci by malo ísť o dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali aplikáciu § 257 CSP, tak mal riadne zvážiť všetky relevantné okolnosti.

114. Súd prvej inštancie v rámci interpretácie § 257 CSP v bode 71 odôvodnenia napadnutého rozsudku uviedol, že je nutné zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávnenej strany, avšak touto zásadou sa vôbec neriadil. Súd prvej inštancie vôbec nezohľadnil majetkové pomery žalobkyne a neporovnal ich s majetkovými pomermi žalovanej. Žalobkyne sú starobné dôchodkyne bez významnejších príjmov alebo majetku, zatiaľ čo žalovaná je developerka v produktívnom veku s nezanedbateľným príjmom z predaja nehnuteľností a s nezanedbateľným majetkom, pričom povinnosť zaplatiť žalobkyniam náhradu trov konania by nemala na jej majetkové pomery žiadny zásadný dopad. Ak by mali žalobkyne trovy konania znášať z vlastných prostriedkov, tak by to mohlo byť pre ne až likvidačné (žalobkyne budú musieť okrem iného zaplatiť aj nemalé trovy dodatočného dedičského konania). A to všetko napriek tomu, že boli vo veci samej úspešné a domohli sa určenia, že sporný pozemok patrí do dedičstva po ich zosnulom otcovi. Takéto extrémne rozhodnutie súdu prvej inštancie by mohlo do budúcnosti odrádzať dedičov, ktorí sa stali obeťami realitných podvodov, aby sa domáhali súdnou cestou svojich práv.

115. Žalobkyne nerozumejú tomu, prečo boli zo strany súdu prvej inštancie takto sankcionované za to, že sa domáhajú svojho práva a súd prvej inštancie takéto priam až extrémne rozhodnutie ani riadne

neodôvodnil. Ak súd prvej inštancie uviedol, že priznanie nároku na náhradu trov konania žalobkyniam by bolo v rozpore so zásadou všeobecnej spravodlivosti, tak tento záver súdu prvej inštancie je zjavne nesprávny, pretože porušením zásady všeobecnej spravodlivosti došlo práve napadnutým výrokom rozsudku. Súdny majú väčšinou tendenciu rozhodnúť podľa § 257 CSP z dôvodu, že neúspešná strana je menej majetná ako úspešná strana. V tomto prípade je však situácia opačná, keďže tou menej majetnou stranou konania, ktorá je v horšom postavení, sú práve žalobkyne, ktoré boli v konaní úspešné. Napadnutý výrok rozsudku o nepriznaní nároku na náhradu trov konania sa voči žalobkyniam javí ako neprímeraná tvrdosť. Účelom § 257 CSP by malo byť odstránenie neprímeranej tvrdosti voči neúspešnej strane, avšak napadnutým výrokom súd prvej inštancie nastolil neprímeranú tvrdosť voči žalobkyniam, ktoré boli v konaní úspešné.

116. V závere uviedli, že súd prvej inštancie vôbec pri aplikácii § 257 CSP neuskutočnil tzv. užší test primeranosti, v ktorom by zohľadnil práva oboch sporových strán. Súd prvej inštancie mal v rámci tohto testu prihliadnúť nielen na pomery žalovanej, ale aj na pomery žalobkyň, ktoré boli nepriznaním náhrady trov konania dotknuté. Prístup zohľadňujúci aj práva druhej strany sporu je nevyhnutným prvkom prieskumu primeranosti použitia výnimočne aplikovateľného pravidla obsiahnutého v § 257 CSP. Žalobkyne v tejto súvislosti poukazujú na bod 10 odôvodnenia uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. ÚS 468/2021 zo dňa 26.08.2021, podľa ktorého „Právnym základom napadnutého rozhodnutia je § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Toto ustanovenie upravuje všeobecné pravidlo náhrady trov konania v civilnom spore. Sťažovateľ sa v konaní pred všeobecnými súdmi domáhal výnimky z tohto pravidla tak, ako ju ustanovuje § 257 CSP, podľa ktorého súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Aplikácia tejto výnimky vyjadrenej všeobecnou normou obsahujúcou dva relatívne neurčité právne pojmy výnimočnosti a dôvodov hodných osobitného zreteľa vyžaduje od všeobecných súdov zohľadnenie primeranosti dvoch zásahov do práv sporových strán. Na strane jednej ide o právo procesne úspešnej strany na náhradu trov konania spôsobených nedôvodným vedením sporu procesne neúspešnou stranou a na strane druhej ide o právo procesne neúspešnej strany konania na to, aby rozhodnutím o náhrade trov konania nebolo neprímerane zasiahnuté do jej práv. Použitie § 257 CSP teda vyžaduje použitie užšieho testu primeranosti, v ktorom budú zohľadnené práva oboch sporových strán, čo vyžaduje prihliadnutie nielen na pomery toho subjektu, ktorý sa aplikácie tohto ustanovenia dovoláva, ale aj na pomery toho, ktorý má byť aplikáciou tohto zákonodarcom ako výnimočne aplikovateľného ustanovenia dotknutý.“ Poukázal aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. 3 ÚS 347/2022. Žiadali, aby odvolací súd rozsudok Okresného súdu Poprad vo výroku 2 zmenil tak, že priznáva žalobkyniam voči žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ako aj priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Alternatívne, aby odvolací súd zrušil vo výroku 2 rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

117. K odvolaniu žalovanej proti rozsudku súdu prvej inštancie sa vyjadrili žalobkyne, ktoré uviedli, že žalovaná odôvodnila odvolanie tým, že podľa nej neboli splnené procesné podmienky, že malo byť porušené jej právo na spravodlivý súdny proces, že podľa nej súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a že mal vychádzať z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalovaná podala obsahovo pomerne rozsiahle odvolanie, ktorého prevažná časť sa týka údajného vydržania vlastníckeho práva alebo nadobudnutia vlastníckeho práva v dobrej viere, teda skutočností, ktoré mali podľa jej tvrdení nastať až po smrti poručiteľa.

118. Odvolanie žalovanej je nedôvodné a neexistuje žiadny dôvod, pre ktorý by mal odvolací súd výrok č. I. napadnutého rozsudku zrušiť alebo zmeniť. Výrok č. I. napadnutého rozsudku netrpí žiadnymi vadami. Súd prvej inštancie napadnutým výrokom správne určil, že sporný pozemok patrí do dedičstva po poručiteľovi. Úlohou súdu prvej inštancie bolo iba zodpovedať otázku, či bol poručiteľ (otec žalobkyň) ku dňu svojej smrti (24.12.1964) vlastníkom sporného pozemku. Túto otázku, ktorá bola predmetom konania, súd prvej inštancie zodpovedal správne. Žalovaná vo svojom odvolaní úplne ignoruje judikát R 32/2011 (právna veta pochádza z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/154/2010 zo dňa 16.12.2010), podľa ktorého v konaní o žalobe, ktorou sa dedič domáha určenia, že určitá vec patrí do dedičstva po poručiteľovi, ide o posúdenie, či poručiteľ bol v čase smrti vlastníkom tejto veci. Navrhované určenie sa tu vzťahuje k okamihu smrti poručiteľa a okolnosti, ktoré nastali po tomto okamihu, nemôžu mať vplyv na rozhodnutie súdu.

119. Okolnosti, ktoré nastali až po smrti poručiteľa, nemali byť vôbec predmetom tohto konania. Dokazovanie a právne posúdenie veci ohľadom okolností, ktoré mali nastať až po smrti poručiteľa, boli nad rámec predmetu tohto konania a zo strany súdu prvej inštancie išlo o nadprácu. Keďže žalovaná argumentuje právne irelevantnými okolnosťami, ktoré mali nastať až po smrti poručiteľa, tak vzhľadom na judikát R 32/2011 nie je dôvod na to, aby sa vôbec odvolací súd bližšie zaoberal touto jej zavádzajúcou a obštrukčnou argumentáciou, ktorú žalovaná opakuje aj v odvolacom konaní.

120. K odvolaniu žalobkýň sa taktiež vyjadrila žalovaná. Žalovaná okrem iného uviedla, že nesúhlasí s tvrdením žalobkýň, podľa ktorého sa súd prvej inštancie nemal zaoberať inými skutočnosťami ako tým, či bol poručiteľ v čase jeho smrti vlastníkom nehnuteľností. Ak by totiž súd prvej inštancie opomenul skúmať aj iné, avšak s danou vecou neopomenuteľne súvisiace okolnosti, mohlo by tak dôjsť (z dôvodu potenciálneho vzniku vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti originálnym spôsobom v čase po smrti poručiteľa) k vydaniu takého rozhodnutia, ktorým by súd prvej inštancie neodstránil stav právnej neistoty a nepriamo by tak zapríčinil iniciovanie ďalšieho súdneho konania o určení vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti. K uvedenému je možné konštatovať, že takýto postup súdu by bol jednoznačne v rozpore so základnými zásadami a princípmi civilného sporového konania. Súd prvej inštancie mal v tomto prípade povinnosť skúmať všetky okolnosti podstatné a potrebné na to, aby bolo z jeho strany možné vydať právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, ktoré odstráni existujúci stav právnej neistoty. Nesúhlasila ani s tvrdením žalobkýň, že žalobkyne sa stali obeťou realitného podvodu, ktorého sa dopustil pán H. a že žalovaná zanedbala svoju investigatívnu povinnosť. Konanie žalobkýň aj v súvislosti s nepriznaním trov konania považuje za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Má za to, že žalobkyne mali uplatňovať svoje nároky riadne a včas.

121. K tomuto sa opätovne vyjadrili žalobkyne, ktorí zotrvali na svojich prednesoch a vyjadreniach a čiastočne ich aj doplnili.

122. Následne taktiež sa vyjadrila žalovaná k vyjadreniu žalobkýň a zotrvala na svojom vyjadrení, že žalobkyne nepreukázali naliehavý právny záujem na podaní predmetnej žaloby a podľa jej názoru by odvolací súd mal žalobu zamietnuť a predmetné konanie zastaviť.

123. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací v rámci kompetencií vyplývajúcich z ustanovení § 34 CSP (Civilný sporový poriadok, zákon číslo 160/2015 Z. z. ďalej iba "CSP", platný od 01.07.2016) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa zásad uvedených v ustanovení § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP (a contrario) a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku vo veci samej vecne správne. Preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie tejto časti v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

124. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia môže sa odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd konštatuje, že sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a pre zdôraznenie správnosti dodáva nasledovné.

125. Odvolací súd poukazuje, že dokazovanie je jedným zo základných inštitútov civilného procesu, aby súd vedel spor riadne prejednať a rozhodnúť, musí mať zabezpečený dostatok skutkových poznatkov významných pre rozhodnutie vo veci samej. Pri koncipovaní inštitútu dokazovania sa v úprave zhrnutej v civilnom sporovom poriadku, teda CSP, vychádzalo sa z dovtedajšej právnej úpravy, avšak boli zavedené viaceré zmeny a jednou z nich je odklon od princípu materiálnej pravdy. Znamená to, že pri koncipovaní CSP sa zákonodarca odchyľil od pôvodného princípu materiálnej pravdy a do ustanovenia § 185 CSP zaviedol princíp formálnej pravdy, čo predstavuje jednu z najzásadnejších zmien civilného procesu. Formálnou pravdou sa rozumie, že súd pri rozhodovaní vychádza výlučne z dôkazov, ktoré navrhli strany sporu. Súd sa tak nemusí dostať k úplnému zisteniu pravdy vzhľadom na to, že si o spore môže urobiť svoj obraz iba v rozsahu, ako mu ho vykreslia strany sporu svojimi tvrdeniami a súvisiacimi dôkazmi. Dôraz sa vedie na procesnú inteligenciu strán sporu, čoho dôsledkom je obmedzenie dôkaznej iniciatívy súdu a jej presun takmer bezvýhradne na strany sporu.

126. Podľa § 185 CSP môže súd vykonať len tie dôkazy a tie dôkazy, ktoré navrhli strany sporu, pričom sám rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. V danom prípade preto platí princíp formálnej pravdy. Z uvedeného dôvodu sa preto prioritizuje procesná aktivita sporových strán, ktoré sú zásadne povinný tvrdiť rozhodujúce skutočnosti a označiť dôkazné prostriedky na preukázanie svojich tvrdení. Každá procesná strana má právo sa oboznámiť a reagovať na to tvrdenia a dôkazné návrhy protistrany. Ide o kontradiktórny proces, kde proti sebe stoja dve strany sporu s protichodným záujmom na jeho výsledku. Z týchto ustanovení musí vychádzať sa aj odvolací súd v čase odvolacieho konania.

127. Samotná skutočnosť, že strana sporu vystupuje na strane žalobcu alebo žalovaného nemá vplyv na jej povinnosť tvrdiť rozhodujúce skutočnosti a predložiť alebo označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi stranami sporu závisí na tom, ako vymedzuje právna norma práva a povinnosti strán sporu. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalobcu právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti vylučujúce toto právo, sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeleniu.

128. V predmetnom konaní žalobkyne preukázali, že sú dedičkami poručiteľa nebohého P. U.. Predložili rodné listy, rozhodnutie S. notárstva v A. sp. zn. D XXX/XX, uznesenie P. súdu A. č. k. XXD/XX/XXXX - XX zo dňa XX.X.XXXX, ktorým bolo rozhodnuté o dodatočnom dedičskom konaní po poručiteľovi. Súd prvej inštancie sa s týmito dôkazmi vysporiadal zákonne. Ak to žalovaná neuznáva, resp. tvrdí a spochybňuje právneho predchodcu žalobkyň, dokonca tvrdí, že môže ísť aj o inú osobu s rovnakým menom, priezviskom, či prívlastkom, ktorej bol vydaný výmer o vlastníctve pôdy v zmysle vyššie uvedeného, bolo jej povinnosťou túto skutočnosť preukázať dôkazmi, čo však neurobila.

129. Taktiež odvolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia, ktorého súčasťou je právo sporovej strany na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Kraska proti Švajčiarsku z 29.04.1993, Nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 410/06).

130. Štruktúra práva na odôvodnenie je tak rámcovo upravená v ustanovení § 220 ods. 2 CSP a táto norma sa uplatňuje v odvolacom konaní (§ 378 ods. 1 CSP a § 393 ods. 2 CSP). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá (nemusí) odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

131. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument sporovej strany, z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (II. ÚS 76/07).

132. Ustanovenie § 387 ods. 2 CSP tak dáva odvolaciemu súdu možnosť vypracovania takzvaného skráteného odôvodnenia rozhodnutia, pričom toto je podmienené stotožňujúce so skutkovými aj právnymi dôvodmi rozhodnutia prvostupňového súdu v plnom rozsahu. V takomto prípade je postačujúce v odôvodnení skonštatovať správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody.

133. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie súlade s vyššie uvedenými ustanoveniami CSP svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, dal odpoveď na všetky otázky, ktoré boli nevyhnutné pre rozhodnutie veci. Podrobne, zrozumiteľne a jednoznačne uviedol, akým spôsobom nadobudol vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti právny predchodca žalobkyň, ich otec P. U..

134. V prvom rade odvolací súd pripomína, že žaloba o určenie predmetu dedičstva je súdnou praxou považovaná za prípustný prostriedok riešenia sporov o tom, že určitá vec patrí do dedičstva. Ide tak o konanie o žalobe, ktorou sa dedič domáha určenia, že určitá vec patrí do dedičstva po poručiteľovi. Ide tak o posúdenie, či poručiteľ bol v čase svojej smrti vlastníkom tejto veci. Žalobkyne preukázali naliehavý právny záujem na podaní žaloby, pretože zistili, že na liste vlastníctva je k predmetnému

pozemku zapísaná iná osoba ako osoba , ktorá bola vlastníkom tohto pozemku (parcely) v čase jeho smrti. Žaloba o určenie , že vec patrí do dedičstva ,rieši s konečnou platnosťou spornosť vlastníckych vzťahov k sporným nehnuteľnostiam. Neobstojí argumentácia žalovanej , že týmto rozhodnutím súdu sa nevyrieši s konečnou platnosťou otázka komu sporná nehnuteľnosť patrí.

135. Odvolací súd sa stotožňuje aj s uvádzanou argumentáciou súdu prvej inštancie a to , že podľa záverov Veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydaného dňa 27. apríla 2021 pod spisovou značkou 1VObdo/2/2020, na základe absolútne neplatného právneho úkonu nie je možné nadobudnúť vlastnícke právo, a to ani v prípade, že na jeho podklade bol uskutočnený vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Nikto nemôže previesť na iného viac práv, ako sám má (nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet). Znamená to, že nemôže platne previesť vlastnícke právo k nehnuteľnosti na inú osobu ten, kto je na základe absolútne neplatného právneho úkonu vedený v katastri nehnuteľností ako vlastní nehnuteľností. Dobrá viera nadobúdateľa, že hnuťnú alebo nehnuteľnú vec nadobúda od vlastníka, má vplyv na nadobudnutie vlastníckeho práva, len pokiaľ zákon v taxatívne vymedzených prípadoch nadobudnutie vlastníckeho práva s poukazom na dobrú vieru ich nadobúdateľa výslovne upravuje. / napr. neoprávnený dedič (§ 486 Občianskeho zákonníka /.

136. Aj judikatúra Ústavného súdu Slovenskej republiky III .ÚS 16/2012, II ÚS 478/2012 a iné, vedie k záveru , že podanie žaloby na ochranu vlastníckeho práva nie je pokusom obchádzať reštitučné zákonodarstvo , ale podanie takejto žaloby je využitím zákonom ponúkanej možnosti domáhať sa aj v prejednávanej veci žalobkyňami tvrdeného vlastníckeho práva a to procesne akceptovateľným spôsobom , pričom tieto závery boli prijaté aj napr. Najvyšším súdom SR v uznesení 2 Mcdo 4/2014 z 29.2.2017 , ale aj ako aj v ďalších nálezochoch Ústavného súdu SR IV. ÚS 554/2012, II.ÚS 468/2012.

137. Je treba však pripustiť , že iné nálezy Ústavného súdu SR , napr. I. ÚS 460/2017 riešili inú právnu otázku ako dobromyseľnosť nadobudnutia vlastníckeho práva od nevlastníka a ochranu jeho dobrej viery , na úkor ochrany vlastníckeho práva pôvodného vlastníka.

138. Možno taktiež konštatovať, že aj najnovšia judikatúra Ústavného súdu SR nevyklučuje aplikáciu všeobecných predpisov pre uplatnenie nárokov, aké sú predmetom aj konania v prejednávanej veci, ale len za situácie, že sa tak stane pri rešpektovaní reštitučných predpisov, ktoré nebudú podaním určovacej žaloby obchádzané, teda vo výnimočných prípadoch, kedy určité okolnosti zabránili oprávneným osobám , aby využili možnosť aplikácie reštitučných predpisov.

139. V prejednávanej veci bolo už súdom prvej inštancie nepochybne preukázané a to na základe rozsiahleho dokazovania, že sporná nehnuteľnosť bola predmetom konfiškácie a túto nadobudol právny predchodca žalobkyň P. U. a to na základe rozhodnutia vydaného príslušným orgánom v súlade so zákonom. Preukazuje to výmer o vlastníctve pôdy, vydaný Poverenictvom pôdohospodárstva , prídelový plán, či predložený znalecký posudok, ale aj ostatné listinné dôkazy, ktoré súd prvej inštancie správne vyhodnotil.

140. Naopak , nemožno považovať za platné osvedčenie o vydržaní vlastníckeho práva NZ XXX/XX, pretože neboli splnené zákonné podmienky vydržania. Už súd prvej inštancie konštatoval, že predchádzajúci, v poradí prvý vlastní nehnuteľnosti spornej parcely M. H. , predložil ako dôkaz vo vyššie uvedenom konaní o osvedčení vydržania čestné prehlásenie dvoch osôb ,avšak tieto osoby neskôr v trestnom konaní vedenom proti nemu vyhlásili, že žiadne čestné prehlásenie o vydržaní týchto (aj tejto) parcel nepodpísali a že ide tak o sfaľované prehlásenie. Z tohto dôvodu ani následné ďalšie prevody vlastníckeho práva k spornej parcele nemôžu byť platné, pretože ani ďalší právni predchodcovia žalovanej neboli oprávnení s predmetnou nehnuteľnosťou nakladať.

141. Za týchto okolnosti preto túto odvoláciu argumentáciu žalovanej akceptovať nemožno.

142. V tomto ponímaní treba preto vziať do úvahy aj neunesenie dôkazného bremena žalovanou, ktorá nepredložila súdu žiaden hodnoverný dôkaz , preukazujúci nadobudnutie vlastníckeho práva zákonným a teda dovoleným spôsobom k spornej nehnuteľnosti jej právny predchodcami a to od samého začiatku.

143. Odvolací súd konštatuje, že zároveň súd prvej inštancie náležitým spôsobom sa vysporiadal so všetkými podstatnými vyjadreniami strán sporu. Dodržal všetky ustanovenia o dokazovaní, pričom odvolací súd má za to, že tak nemohlo dôjsť zo strany súdu prvej inštancie k žalovanou tvrdenému porušeniu základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného článkom 46 ods. 1 Ústavy. Za porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie nemožno považovať to, že súd prvej inštancie neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovanej viď, napríklad I. ÚS 673/2014, III. ÚS 167/2013).

144. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že súd prvej inštancie v preskúmanej veci dostatočne zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a na podklade vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a návrh žalobkyní aj správne právne posúdil. Nakoľko i odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku napadnutého odvolaním žalovanou zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 220 CSP odvolací súd konštatuje správnosť týchto dôvodov a podstatných bodoch na ne odkazuje.

145. Súčasne odvolací súd preskúmal i všetky odvolacie námietky vyjadrené v odvolaní žalovanej avšak po ich preskúmaní dospel k záveru, že tieto nie sú dôvodné, pretože v konečnom dôsledku nemôžu privodiť zmenu zisteného skutkového i právneho stavu.

146. Limity odvolacieho prieskumu sú dané v ustanoveniach § 379 CSP až 383 CSP a dôvodom pre zmenu rozhodnutia je v tomto prípade nesprávne právne posúdenie. Súd prvej inštancie správne a dostatočne zistil skutkový stav vecí, V tomto prípade nie je potrebné opakovať ani doplniť dokazovanie, odvolací súd je tak viazaný zisteným skutkovým stavom.

147. Odvolací súd náležitú pozornosť venoval aj odvolaniu žalobkyní. Dospel k záveru, že výsledky prvoinstančného konania naznačujú, že žalovaná od svojho odmietavého postoja k žalobe, ani po oboznámení sa s podanou žalobou a predloženými listinnými dôkazmi žalobkyňami, neustúpila od svojho postoja a nárok žalobkyní neuznala. Vo veci bolo nariadených niekoľko pojednávaní a bolo vykonané rozsiahle dokazovanie, ktorým bol nárok žalobkyní dostatočne preukázaný a napriek tomu sa žalovaná aktívne bránila a jej postoj k prejednávanej veci najlepšie dokazuje to, že vo veci samej podala odvolanie.

148. Z uvedených dôvodov odvolací súd má za to, že nemožno v prejednávanej veci aplikovať jednoznačne a bez ďalšieho ust. § 257 CSP, tak ako to urobil súd prvej inštancie. Odvolací súd nezistil také dôvody hodné osobitného zreteľa, na základe ktorých prichádza do úvahy aplikácia § 257 CSP, pričom medzi tieto dôvody patrí neprimeraná tvrdosť, podiel oboch strán na výsledku sporu, povaha a okolnosti sporu, zložitost' doposiaľ neriešenej právnej problematiky, zložitost' prípadov výkladu medzinárodnej zmluvy, či osobné pomery strany sporu, alebo nízky príjem.. Odvolaciemu súdu sa zatiaľ javí, že o takýto osobitný zreteľ v prejednávanej veci nejde. Z tohto dôvodu bude musieť súd prvej inštancie nanovo tejto otázke venovať opätovnú pozornosť. Z tohto pohľadu považuje odvolanie žalobkyní za dôvodné.

149. V odvolacom konaní mali žalobkyne úspech a to jednak vo veci samej, v ktorej odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, ale boli aj úspešní v odvolaní proti výroku II. rozsudku, t.j. proti výroku o nepriznaní trov konania stranám. Vzhľadom na základné ustanovenie o nároku na náhradu trov konania vyjadrené v § 255 CSP a to zásadu úspechu v konaní, bude povinnosťou súdu prvej inštancie aj pri novom rozhodovaní o trovách celého konania prihliadnuť na pomer úspechu strany aj v odvolacom konaní.

150. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania zrušil a v tejto časti vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. (§396 ods.3 CSP), v ktorom rozhodne aj o trovách odvolacieho konania.

151. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolaateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).